

Ahıname

3 AYLIK DERGİ Yıl: 1 / Sayı: 1 / TEMMUZ - EYLÜL 2017





AHİ SANCAĞI

Sancak, devleti tertip ve teşkil eden milletin hüviyetinin remzi ve mevcudiyetinin timsalidir. Ahilik teşkilatında sancağın hükümdara ve Ahilik merasimlerinde devletin üst düzey yetkili kişilerine takdim edildiği görülmektedir. Kırşehir müzesinde bulunan Ahilik teşkilatının bilinen en erken tarihli sancağı Kırşehir Müzesi'nde 2007/18 (E) envanter numarada kayıtlı bölümde yer almaktadır. Sancak 1904 tarihli. Üzerinde II. Abdülhamid'e ait tuğra yer almaktadır.

Dikdörtgen formdaki sancağın iç orta kısmındaki kırmızı alanda bir adet hilal ve tuğra bulunmaktadır. II. Abdülhamid'e ait tuğranın sağ üst kenarında "el Gazi" yazısı bulunmaktadır. Hilal içerisinde, "bimübeyyineti tevfikatı Rabbaniyye meliki devleti'laliyyeti'l-Osmaniyye" (Cenab-ı Allahın yardım ve desteğine dayanan Yüce Osmanlı Devleti) ibaresi yer almaktadır. Orta zeminde hilal ve tuğranın etrafında enine altı adet içinde Enfâl Suresi'nin 72. ve

Râd Suresi'nin 24. ayetlerinin işlendiği yazı şeritleri bulunmaktadır.

Orta zemin etrafında yer alan geniş yeşil kuşağın üst bölümünde yer alan iki bordürün içinde Bakara Suresi'nin 255. ayeti olan Ayete'l-Kürsi, alt bölümde yer alan iki bordürde ise Enfâl Suresi'nin 65. ve 66. ayetleri işlenerek yerleştirilmiştir. Sağ ve sol kenarlarda bulunan boyuna yerleştirilen ikili bordürlerin içlerine yine Enfâl Suresi'nin 15, 16, 17 ve 18. ayetleri devamı sağlanarak işlemlerle yerleştirilmiştir. Sancağın yüzey süslemesinde kullanılan bezemelerde Arapça sülüs yazı yer almaktadır. Ayetlerin bitiş noktalarında küçük hatayi çiçekleri, orta zeminde iki, üst iç bordürün içinde bir, alt kenar bordürlerin içlerinde birer adet olmak üzere toplam beş adet yerleştirilmiştir.

Sancakta yer alan kırmızı renk, gücü, şehadeti sembolize ederken yeşil renk ise İslamiyet ve Ahiliğin ticari boyutunun hareketliliğini ve dinamizmini temsil etmektedir.



Önsöz



Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda son derece önemli bir rol oynayan Ahilik müessesesi, toplumumuzun sosyo-ekonomik ve kültürel hayatını şekillendiren kurumların başında yer alır. İlimin, ahlak ve çalışmanın giriş kapısı olan Ahilik, her ne kadar esnaf arasında gelişmiş ise de başka meslek gruplarını da bünyesinde barındırmış, çok geniş bir coğrafyada varlığını ortaya koymuş bir sivil yapılanmanın adıdır. Yirminci yüzyıla kadar da Türk toplum hayatında varlığını kesintisiz bir şekilde devam ettirmiştir.

Türk-İslam medeniyetinin her yönüyle ortaya konulması Ahi Birlikleri hakkında geniş bir araştırma yapmayı gerektirir. Tabi bu çalışma sadece tarihçilerin ve edebiyatçıların işi olarak görülmemelidir. Konuyla ilgili eğitimciler, ekonomistler, alan uzmanları da detaylı çalışmalar yapmalıdır. Zira Ahiliğin vizyonuna baktığımızda, bir sınıfın diğerleri üzerinde egemenlik kurmasına yönelik olmayan, insanlar arasında ayrılık gütmeyen, eşitliği temel hak olarak kabul etmiş bir yapı ile karşılaşırız. Ahiler toplumsal değerleri birlikte yaşamayı kendilerine ilke edinmişlerdir. Bu çerçevede her insanın bir meslek, sanat ve iş sahibi olması yönünde çalışırlar. Konuyu bu açıdan ele aldığımızda Ahiliğin, sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik bir yapı olduğunu görürüz.

Ahiliğin temel değerlerine baktığımızda günümüzü de aydınlatan, üretim ve hayat tarzımızı iyiye ve güzele doğru yönlendiren bir felsefeye sahip olduğunu görürüz. Bütün bu değerler manzumesi, Ahi Evran-ı Veli hazretlerinin fikir dünyasının zenginliğinden beslenmiş, zamanla toplumun tamamını kucaklayarak, bir ibadet vecdi içerisinde iş hayatına belirli ilkeler getirmiş ve temel gayesi olan "erdemli insan" profilinin oluşmasına vesile olmuştur.

Geçmişte yaşadığımız tecrübeler, geleceğimizi aydınlatan, milletlerin varlığını devam ettirmesini sağlayan en önemli birikimlerimizdir. Geçmişini bilmeyen geleceğini yönlendiremez. Bu çerçevede ülkemiz için üreten ve çalışan esnaf ve sanatkârlarımız, alın terleriyle büyüyen ülkemize öncülük etmektedirler. Bu bağlamda Bakanlığımız, Ahilikle ilgili bilimsel çalışmalara katkı sağlamayı bir vazife bilmekte, konuyla ilgili çalışmaları bir adım daha ileri götürebilmek için her türlü çabaya destek olmaktadır. Gayemiz, Ahilikle ilgili yapılan çalışmalara sürekli yayınlar bazında da imkân sağlamak, bilimsel çalışmaların geniş kitlelerle buluşmasına katkı sunmaktır.

Bu nedenledir ki Ahilik anlayışının yaşatılması ve yaygınlaştırılması gayesiyle ticari hayatımıza ışık tutacak, geçmişimizin bilgi ve kültür birikimini günümüz gerçekleriyle birlikte geleceğe taşımada köprü vazifesi görecek "Ahiname" adlı bir dergi çıkarılmıştır.

Sahasında önemli bir boşluğu dolduracağına inandığım Ahiname adlı dergimizin yayımlanmasında emeği geçen değerli araştırmacı ve akademisyenlerimiz ile bu çalışmanın ortaya çıkmasında önemli katkısı olan Genel Müdürlüğümüz çalışanlarına en kalbi teşekkürlerimi sunuyorum. Yayınımızın uzun ömürlü olmasını diliyor; milletimiz, ülkemiz ve insanlık için hayra vesile olmasını ümit ediyorum.

Necmettin ERKAN
Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürü



5

Takdim



Röportaj

6



Faaliyetler

15

1

Önsöz

Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürü Necmettin ERKAN

5

Takdim

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN

6

Gümrük ve Ticaret Bakanı

Sayın Bülent TUFENKİ ile Röportaj

12

Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası

Esnaf ve Sanatkârlar Şûralarında Esnaf ve Sanatkâra İlişkin Gündem Belirleniyor

15

Bilgilendirme Toplantıları

Esnaf ve Sanatkârlar Yerinde Bilgilendiriliyor

16

Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri

Sektör Analizleri ile Esnaf Meslekleri Güvence Altında

18

Ahilik Haftası Kutlamaları

Ticaretin Ahlakla Buluşması: Ahilik

19

Ahilik Panelleri

Ahilik Panelleri ile Gençlere Ahilik Anlatılıyor

20

Esnaf Buluşmaları

Esnaf Buluşmalarında Güncel Sorunlar Belirleniyor

22

Esnaf ve Sanatkârlar 2023 Vizyonu Çalıştayı

Esnaf ve Sanatkârların Yol Haritası Belirleniyor

23

Sektörel Bilgilendirme Toplantıları

Sektörlerdeki Son Durum Esnaf ve Sanatkârlar ile Beraber Değerlendiriliyor

26

15 Temmuz'un Yıl Dönümünde

Vatandaşlarımızla Nöbeteydik

15 Temmuz'u Unutmadık Unutturmayacağız

30

TOBB Başkanı

Sayın M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU ile Röportaj

AHİNAME DERGİSİ

T.C. GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
ESNAF VE SANATKÂRLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
SÜRELİ YAYINIDIR.

Yıl 1 / Sayı 1 Temmuz-Eylül, 2017

ISSN 2587-2338

T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü
adına Sahibi
Genel Müdür Necmettin ERKAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Erhan KÖKSAL

Hazırlayan

Ahilik ve Şûra Dairesi

Çağatay Yasin KARABOĞA (Daire Başkanı)
Serhat SÜMER
Talha AKANSEL

Halil Burak ŞAHİN
Merve Ceren SEYHAN
Arif Emre DOĞAN
Behiye KARAGÖL
Kamil TÜRKMEN
Hasan DURUKAN
Ferdî ÜNALDI



15 Temmuz Nöbeti

26



Röportaj

30



Oymacılık / Kabartma Sanatı

34



Ahilik Ansiklopedisi

78

34 Oymacılık ya da Diğer Adıyla Kabartma Sanatı

Doç. Dr. Fahri TEMİZYÜREK

40 Kalbini Allah'a, Kapını Bütün İnsanlığa Aç

Dr. Erol BARIN

43 Ahilik Teşkilatı

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ

47 Çağımızın Değerleri Işığında İnsan, Toplum ve Ahilik

Doç. Dr. Seyfi YILDIRIM

52 Kardeşliğe ve Birliğe Açılan Kapı, "Ahilik"

Çağatay Yasin KARABOĞA

55 Hazine Destekli Esnaf ve Sanatkâr Kredileri

Serhat SÜMER

59 KOBİ Danışmanlığı

Burhan AYDIN

63 İşletmelerin Faaliyetlerinin Sınıflandırılması

Mehmet Yasir HERDEM - Ünal OKUMUŞ

66 Tarih, Kültür ve Sanat

Kırşehir'den Dünyaya Yayılan Işık: Ahi Evran-ı Veli

71 Kırşehir'in Kültürel ve Tarihî Yapıları

73 2002-2017 Yılları Arasında Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Yapılan Başlıca Hizmetler

78 Ahilik Ansiklopedisi Hakkında

Prof. Dr. İlhan ŞAHİN

81 Esnaf ve Sanatkârlara Sunulan Destekler Hakkında Veriler

Yapım

PIRİREİS
ULUSLARARASI
KÜLTÜR AJANSI

Yönetim Adresi

Dumlupınar Bulvarı No:151
Eskişehir Yolu, 9. Km, B Blok 06800
Çankaya/Ankara
T: (312) 449 43 00
F: (312) 449 43 06
E-Posta: ahinamedergisi@gmail.com

Dergi Hazırlık, Tasarım ve Basım Hizmetleri
Tasarım ve Uygulama: Bekir Kenan Coşgun
Kapak Tasarım: Ezgi Zorlu
Adres: Kazım Özalp Mah. Rabat Sok. No:
27/2 Gaziosmanpaşa, Çankaya/Ankara
Telefon-Faks: 0 312 446 21 56
Genel Ağ: www.pirireisajans.com
Baskı: İmak Ofset Basım Yayımları

Kapak Fotoğrafı : Kapalıçarşı,
Nuruosmaniye Kapısı, İstanbul

Her Hakkı Saklıdır. Kaynak Gösterilerek
Yapılacak Kısa Alıntılar Dışında Yayıncının İzni
Olmaksızın Hiçbir Yolla Çoğaltılamaz.

Baskı Yeri ve Tarihi: İstanbul, Eylül 2017.





Takdim

Medeniyetler, kahramanların destansı zaferleriyle kurulur; ilim, irfan ve hikmet sahiplerinin eserleriyle kök salar. Bizim medeniyetimiz, insanı merkeze alan, kalemin kılıca galebe çaldığı bir ilim ve hikmet medeniyetidir. Tarih boyunca medeniyetler beşiği olan bu topraklar, Hz Mevlana'nın irfanı, Yunus Emre'nin aşkı, Hacı Bektaş-ı Veli'nin hikmeti, Ahi Evran-ı Veli'nin adaletiyle bereketlenmiştir. Daralan gö-nüller, arayış içindeki kalpler manevi kandillerimizin rehberliğinde yolunu bulmuş, huzura kavuşmuştur.

Ahilik, Anadolu'da kargaşanın yaşandığı bir dönemde, insanları birliğe, dirliğe, beraberliğe, kardeşliğe davet etmiştir. Bu müessesenin öncüsü olan Ahi Evran-ı Veli dürüstlüğün, ahlaklı ticaretin ve sabrın timsali olmuştur. Ahilik düsturları, onun elinde yüzyıllar boyunca tüm insanlık için şaşmaz bir kılavuz hâline gelmiştir.

Bu zaviyeden bakıldığında, Ahi Evran günümüzde mesleki eğitim, sendikacılık, sosyal güvenlik, ürün standardı, tüketici hakları, adil rekabet şartlarının sağlanması gibi hususların öncüsü sayılır. Ahi Evran-ı Veli emek, ahlak, adalet gibi değerleri sevgi, saygı, tevazu zemininde eriterek, oluşan bu cevheri Anadolu'nun dört bir yanına ilmek ilmek işlemiş ve böylece Ahilik Sistemi'ni kurmuştur.

Ahilik Sistemi, geçmişte olduğu gibi bugün de ilkeleri, değerleri ve köklü geleneğiyle hayatımıza yön vermektedir. Ahilik; tevarüs ettiği emsalsiz mirasın ışığında geleceğe yürüyen Türkiye'nin, en önemli kurumları arasındadır. Ülkemizin son yıllarda maruz kaldığı sıkıntıların ve saldırıların aşılmasında, özellikle esnaf ve sanatkârlarımız arasındaki Ahilik dayanışmasının çok büyük katkısı vardır.

İnsanı, paylaşmayı, hak ve adaleti merkeze alan müesseselerimizi güçlü tutabildiğimiz, bu değerleri yeni nesillere aktarabildiğimiz ölçüde, geleceğe güvenle bakabileceğimiz bir gerçektir. Zira tarihlerinden, değerlerinden ve geleneklerinden kopan milletler, rüzgârın önünde savrulan kuru yapraklar gibi sürüklenmeye mahkûmdur.

Ahilik kültürünün ülkemizde tanıtılması amacıyla hazırlanan bu derginin kendi alanında önemli bir boşluğu dolduracağına inanıyorum. Gümrük ve Ticaret Bakanlığımıza çalışmalarında muvaffakiyetler diliyor, derginin hazırlanmasında emeği geçenleri tebrik ediyorum.


Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhurbaşkanı

Gümrük ve Ticaret Bakanı

Bülent TUFENKÇİ

“ Ahiliği çağdaş değerlerle buluşturup, yeni bir “medeniyet projesi” olarak başta esnaf ve sanatkârlarımıza, gelecek nesillerimize, kadim kültürü paylaştığımız gönül coğrafyamızdaki bütün kardeşlerimize yaymayı düşünüyoruz. ”

Ticari hayata yüzyıllardır yön veren Ahilik felsefesinin günümüzde tanıtılması ve yaşatılması görevini Bakanlığınız üstlenmektedir. Ticari hayata yön veren Bakanlığın başındaki isim olarak Ahiliğe yönelik bakış açınız nedir?

Biz tarihî tecrübelerden de istifade ederek, Ahiliğin taşıdığı insani, millî değerlerin insanlığa fayda sağlayacağını düşünüyoruz. Bu inançla Ahiliği çağdaş değerlerle buluşturup, yeni bir “medeniyet projesi” olarak başta esnaf ve sanatkârlarımıza, gelecek nesillerimize, kadim kültürü paylaştığımız gönül coğrafyamızdaki bütün kardeşlerimize yaymayı düşünüyoruz.

Bu bağlamda Bakanlığımız Ahilik ile ilgili bilimsel ve kültürel çalışmalara büyük önem vermektedir. Dünyanın ihtiyaç duyduğu insani pek çok değeri bünyesinde barındıran Ahilik gibi önemli bir kurumumuzu ulusal ve uluslararası camiada tanıtmak, en önemli amaçlarımızdan biridir.



Ceddiniz tarafından kurulan, milletimiz tarafından yüreklere nakşedilerek benimsenen, uygulanan ve hayat tarzı kabul edilen Ahilik kurumunun ve onun değerlerinin bütün yönleriyle araştırılması, ortaya konulması ve uygulanabilir değerler manzumesi olarak sunulması, genç nesillere aktarılması büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda, Ahiliği ilim dünyasına tanıtmak amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda iki ciltlik Ahilik Ansiklopedisi yayımlanmıştır. Ansiklopedinin İngilizce çevirisi de yapılmıştır. Amacımız vazgeçilmez kaynak olarak dünyanın bütün kütüphanelerinde Ahilik Ansiklopedisi'nin de yer almasıdır.

Ahilik felsefe ve sistemini ülkemizde ve dünyada geniş kitlelere tanıtmayı ve günümüz sosyal ve ticari hayatıyla bütünleştirmeyi şiar edinmiş bulunan Bakanlığımız, Ahilik Haftası Kutlamaları'nın otuzuncusunu 2017 yılının Eylül ayında 81 ilimizde gerçekleştirecektir. Medeniyetimizin ürettiği bu değeri evrensel bir marka niteliğine tüm Ahi Esnaf kardeşlerimizle birlikte kavuşturacağımıza inanıyoruz.

Bakanlığımız himayesinde TOBB, TESK ve TESKOMB tarafından sağlanan bütçeyle Kırşehir Belediyesi tarafından yapımı devam eden Ahilik Külliyesi'nin geldiği noktadan da büyük bir memnuniyet duyuyoruz. Külliye'nin tamamlanmasıyla birlikte Kırşehir, Ahiliğin Başkenti olarak çok daha etkin bir rol üstlenecektir.

Ayrıca bir medeniyet projesi olarak kültür dünyamıza ve insanlığa Ahilik sisteminin tanıtılması ve ticari ilişkilerimizin geliştirilebilmesi amacıyla Uluslararası Ahilik Kutlamaları gerçekleştirmeyi hedeflemekteyiz.

Bunun dışında Ahilik sistemini yaşanılır bir değerler manzumesi hâline getirmeyi hedefliyor ve toplumun her kesimini ilgilendiren projeler

geliştiriyoruz. Bu kapsamda; Ahiliğin gençlerimize tanıtılması amacıyla üniversitelerimizde paneller düzenliyoruz.

Ahilik felsefesinde çıraklık ve ustalık kavramı oldukça önemli yer tutmaktadır. Bu konuda hükümetimiz tarafından izlenen politikalar hakkında bilgi verir misiniz?

Ahilikte ahlaki ve manevi unsurlar, usta-çırak ilişkilerini birbirine bağlayan bir çimento gibidir. Bu gelişimde, eski Türk kültür değerleriyle İslam medeniyetinin insan ve dünya görüşünün önemli katkısı olmuştur. Ahi olabilmek için çıraklık öğrenimi gerekir. Bilgiye güvenip Mağrurluk eden, Ahilik eşiğinin dışında kalır. Ahilik, genç yaştaki çırakları, önce usta yanında meslekte pişirir; onların bilgisini, becerisini imtihan eder, sonra kalfalık kuşağını bağlar. Kendine, ailesine ve cemiyetine hizmet etmesini bilenlerin, ustalık şalvarını giymesine ve dükkân açıp helal rızık beklemesine izin verilir.

Çıraklıktan ustalığa geçmek için işte uzun müddet çalıştıktan sonra, Ahi Teşkilatı yöneticilerinin huzurunda ciddi bir imtihan vermek şarttı. Günümüzde bu eğitim ve sınav süreci mesleki eğitim ile yürütülmektedir. Bu bağlamda Hükümetimiz için öğrencileri millî kültürümüzün temeli olan Ahilik anlayışıyla yetiştirmek, ekonomimize nitelikli iş gücü kazandırmak, mezunların üretime katılacak şekilde yetişmesini sağlamak ve mesleki eğitim sistemini sürekli geliştirmek ve kalitesini yükseltmek büyük önem arz etmektedir. Bakanlık olarak gerek Esnaf ve Sanatkar Stratejisi ve Eylem Planı Çalıştay'ında gerek Esnaf ve Sanatkarlar Şûrası'nda mesleki eğitimin sorunları ve geliştirilebilir yönleri üzerinde çalışmaktayız. Hem hükümet olarak hem Bakanlık olarak çırak ve kalfalarımızın sorunlarının çözümü için büyük gayret gösteriyoruz.





“Çıraklık eğitimi kapsamındaki öğrencilerin çalıştıkları süre boyunca ücret almalarını sağlamak üzere, işveren tarafından ödenen beceri eğitimi ve staj ücretlerinin 3'te 2'sini, yani 420 TL'nin 280 TL'sini Devlet olarak karşılamaktayız.”

02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile çıraklık eğitimi 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamına alındı. Çıraklık eğitimi kapsamındaki öğrencilerin çalıştıkları süre boyunca ücret almalarını sağlamak üzere, işveren tarafından ödenen

beceri eğitimi ve staj ücretlerinin 3'te 2'sini, yani 420 TL'nin 280 TL'sini Devlet olarak karşılamaktayız. Yine öğrencilerimiz Devletimiz tarafından 10, 11 ve 12. sınıfta iş kazaları ve meslek hastalıklarına karşı sigortalanmıştır. Usta adayı gençlerimizin mesleki itibarına katkı olarak bütün mesleki ve teknik ortaöğretim mezunlarına teknisyen unvanı verilmesini sağlayacak düzenlemeyi hayata geçirdik. Meslek yüksekokullarına sınavsız geçiş uygulamasını kaldırıp, yerine ek puan uygulaması getirdik. Belirli bir alanda eğitim yapan tematik Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri açtık. Ayrıca mesleki gelişim dersine Meslek Ahlakı ve Ahilik Modülünü ekledik.

Sayın Cumhurbaşkanımızın başlatmış olduğu istihdam seferberliği konusunda esnaf ve sanatkârlarımızdan beklentileriniz nelerdir?

Öncelikle şunu belirtmek gerekir ki, 15 Temmuz'da silahlarla, daha önce ise başka türlü araçlarla bu ülkenin geleceğini karartmak isteyenlere aziz milletimiz geçit vermeyince, bu kez ekonomimize yaptıkları saldırılarla tacirimize, esnaf ve sanatkârlarımıza, dolayısıyla Türkiye'ye diz çöktürmek istediler. Fakat bu saldırıda da Sayın Cumhurbaşkanımızın kararlılığını ve milletimizin, tacirimizin, esnaf ve sanatkârimizin ferasetini hesaba katmadılar. Türkiye, bu dönemde ekonomik büyüme noktasında 2017 yılına yaptığı hızlı girişle, yakaladığı ihracat, istihdam ve üretim rakamlarıyla 2023 hedeflerine doğru emin adımlarla gittiğimiz bu yürüyüşe ket vurmak isteyenleri şaşırtmaya devam etti. Sayın Cumhurbaşkanımız liderliğinde başlatılan istihdam seferberliği meyvesini verdi ve ekonomi içerisindeki tüm aktörlerin özverisiyle istihdamda rekor seviyelere ulaşıldı. Bizler de bu noktada hem hükümet olarak hem de Bakanlık olarak üzerimize düşen görevi yerine getirmeye çalışıyoruz. Bu doğrultuda, 687 sayılı KHK ile personel istihdam eden işverenlerimize yönelik bir teşvik paketi hayata geçirildi.

“ Sayın Cumhurbaşkanımız
liderliğinde başlatılan
istihdam seferberliği meyvesini
verdi ve ekonomi içerisindeki
tüm aktörlerin özverisiyle
istihdamda rekor seviyelere
ulaşıldı. ”

Özetlemek gerekirse söz konusu teşvikle işverenler, mevcut çalışanlarına ilave olarak işe alacakları her bir sigortalı için sadece 1.404 TL ödeyecek olup, geriye kalan 773 TL tutarındaki prim ve vergi yükümlülükleri Devlet tarafından karşılanacaktır. Bizler üzerimize düşeni layıkıyla yapmaya çalışırken, işveren konumunda olan esnaf ve sanatkârlarımızdan



da aynı şekilde ülkemiz ve milletimiz için üzerlerine düşen sorumluluğu yerine getireceklerinden hiç şüphe duymamaktayız. Ekonomimizin bel kemiğini ve özel girişimcilerimizin büyük kısmını oluşturan esnaf ve sanatkârlarımızın istihdam edecekleri her bir kişi, istihdam seferberliğinin başarıyla sonuçlanmasında kilit bir rol oynayacaktır.

Esnaf ve sanatkârlara yönelik pek çok destek ve teşvik paketi açıklandı. Bu destek ve teşvikler hakkında bilgi alabilir miyiz?

2015 yılı sonunda yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile esnaf ve sanatkârlarımızın işletmelerinin her türlü ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için 30.000 TL'lik faizsiz kredi imkânı getirdik. Büyük rağbet gören bu kredi esnaf ve sanatkârlarımıza âdeta can suyu oldu ve bugüne kadar kullanılan kredi miktarı 1,4 milyar TL'ye ulaştı. Aynı Bakanlar Kurulu Kararı ile 30 yaşın altındaki gençlerimiz için de KOSGEB Girişimcilik Destek Programını bitirmeleri şartıyla





100.000 TL'ye kadar faizsiz kredi kullanmanın yolunu açtık. Bir önceki sene de kendi iş yerini kurmak isteyen ustalık belgesi sahibi vatandaşlarımız için Usta Girişimci Kredi Desteğini başlattık. Bu sayede, örneğin başkasının yanında çalışan bir usta berber dükkân açmak isterse bu krediden faydalanarak kendi işinin sahibi olabilecek. Aynı şekilde kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel meslek sahibi sanatkarlarımızın da nakdi ihtiyaçları için faizsiz kredi imkânı getirdik. Bir de hâlihazırda uzun yıllardır devam eden Esnaf ve Sanatkarlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri kefaletiyle kullandırılan Hazine sübvansiyonlu Halkbank kredileri var. 2002'de 154 milyon TL olan bu kredinin hacmi rekor üstüne rekor kırarak 2017 yılı Temmuz ayı itibarıyla 21 milyar TL'yi geçti. Düşük faizli, Devlet destekli bu kredilerden yaklaşık 450 bin esnaf ve sanatkarımızın istifade etmiş olması da bu büyüklükteki kaynağın geniş bir tabana yayılması, her kesimden ve bölgeden esnaf ve sanatkarımızın finansal ihtiyaç anında Devlet'ini yanında bulması anlamına geliyor. Tüm bu kredilerin kullanımında artık sadece gayrimenkul gibi teminatlar değil, taşınabilir menkul değerler de teminat gösterilebilecek.

“**Düşük faizli, Devlet destekli bu kredilerden yaklaşık 450 bin esnaf ve sanatkarımızın istifade etmiş olması da bu büyüklükteki kaynağın geniş bir tabana yayılması, her kesimden ve bölgeden esnaf ve sanatkarımızın finansal ihtiyaç anında Devlet'ini yanında bulması anlamına geliyor.**”

Esnaf ve sanatkarlarımıza finansal desteklerin yanında, vergi konusunda da birçok teşvik ve kolaylık sağladık. Basit usulde vergiye tabi esnaf ve sanatkarın kazançlarının 8 bin liralık kısmını vergiden istisna ettik, genç esnaf ve sanatkarlarımız için faaliyete başladıkları ilk üç yıl boyunca 75.000 Türk lirası kazanç istisnası getirdik. Emekli olduktan sonra esnaflık yapmaya devam edenlerin aylığından kesilen sosyal güvenlik destek primini tamamen kaldırdık. Böylece esnaf ve sanatkarlarımızın emekli maaşlarında %10 artış gerçekleşti. Ticari araç yenilemede ÖTV muafiyeti getirerek, ulaştırma sektöründeki esnaf ve sanatkarlarımızın daha

donanımlı ve güvenli araçlarla faaliyetlerini sürdürmelerini sağladık. Ayrıca, işletmesini kapatmak zorunda kalan esnaf ve sanatkârlara belirli süre hayatlarını idame ettirmelerini sağlayacak Ahilik Sigorta Fonu'nu yürürlüğe koyduk. Bu fon ile esnaf ve sanatkârlar zor zamanları daha kolay aşacak.

Son olarak, esnaf ve sanatkârlarımıza yönelik bir mesajınız var mı?

Ahilik; sanatın, ticaretin ve mesleğin olgun kişilik, güzel ahlak ve doğrulukla yoğrulduğu, kökleri çok eskilere uzanan bir geleneğimiz. Yaklaşık bin yıllık geçmişimizde bugünün Ahileri olan esnafımız ekonomimizin, ticari hayatımızın bel kemiği olmuştur, ana omurgası olmuştur. Dükkanına gelen müşteriye ben siftah ettim, ama komşum etmedi, lütfen alışverişinizi ora-

olarak bizler de onlar için önlerindeki engelleri kaldırmak adına elimizden gelen gayreti göstermekteyiz.

“*Bizim esnafımız hırsı, tamahı, sınırsız kâr etme arzusunu yenmiş, iş ahlakından taviz vermeyen esnaftır.*”

Esnaf ve sanatkârlarımız bu ülkenin kurucu unsurudur. Nasıl ki Anadolu'nun İslamlaştırılmasında Ahi Alperenler kilit rol oynadıysa, 15 Temmuz hain darbe girişiminde teröristler sivillerin üzerine mermi yağdırırken onlara ilk karşı duranlardan biri de esnaf camiamız olmuştur.

Bizde, esnaf Ahidir yani kardeştir yani eli açıktır yani cömerttir. Biz esnaf ve sanatkârlarımızın ülkemiz için ne kadar önemli olduğunun far-



dan yapın tavsiyesinde bulunan bir kültürden geliyoruz. Bizim esnafımız hırsı, tamahı, sınırsız kâr etme arzusunu yenmiş, iş ahlakından taviz vermeyen esnaftır. Türkiye, eğer yaşadığı onca sıkıntıyı, badireyi en ağır ekonomik krizleri bütünlük içerisinde aşabildiyse bu, esnafımızın sağlam duruşu sayesinde. Esnafımızın göstermiş olduğu bütün bu fedakârlıkların farkında

kindayız. Kapımız esnaf ve sanatkârlarımıza her zaman açıktır. Onların sorunlarını, sıkıntılarını dinlemek ve problemlerine çözüm bulmak boynumuzun borcudur ve bunun için elimizden gelen her türlü çabayı göstermekteyiz. Bu vesileyle yeni çıkan Ahiname Dergisi esnaf ve sanatkârlar camiasına hayırlı olsun diyor, emeği geçenleri tebrik ediyorum.



Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası

“ Vergi ve SGK prim borçlarıyla ilgili düzenlemelerle, finansman destekleriyle esnaf ve sanatkârların nefes almasını sağladık. ”

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü 4. Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası'nı düzenleyerek esnaf ve sanatkârların 2023 vizyonunu belirleme adına önemli bir adım attı. Esnaf ve sanatkârların yoğun katılım gösterdiği Şûra'da mevzuat, kredi ve finansman, mesleki eğitim, vergi ve sosyal güvenlik ve yenilikçilik alanlarında olmak üzere esnaf ve sanatkârları yakından ilgilendiren çok sayıda karar alındı.

Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın katıldığı ve açılış konuşmasını yaptığı Şûra, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve üniversitelerin katılımıyla gerçekleştirildi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, BAĞ-KUR borcu nedeniyle emekli olamayan esnaflara Halkbank aracılığıyla düşük faizli kredi kullanılacağını duyurarak emeklilik müjdesini 4. Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası'nda verdi.

4. Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası'nda alınan kararların hayata geçirilmesi için Şûra sonrasında sekreteryaya görevini üstlenen Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü, ilgili kurum, kuruluş ve üniversitelerle çok sayıda toplantı, çalıştay ve ikili görüşme gerçekleştirdi. Yürütülen çalışmalar neticesinde birçok düzenleme hayata geçirildi. Bu doğrultuda;

- 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çıkarıldı,
- Ulaştırma sektöründeki esnaf ve sanatkârlara ÖTV Muafiyeti getirildi,
- Sosyal güvenlik destek priminin uygulamadan kaldırılması suretiyle esnaf ve Sanatkârların emekli maaşlarında %10 artış sağlandı,
- Sosyal güvenlik prim borçları nedeniyle sağlık hizmeti alamayan esnaf ve sanatkârların sağlık hizmeti alabilmeleri sağlandı,
- Genç girişimcilere üç vergilendirme dönemi için 75.000 TL kazanç istisnası getirildi,





- Basit usulde vergiye tabi esnaf ve sanatkarın kazançlarının 8.000 TL'lik kısmı vergi istisnasına tabi tutuldu,
 - Esnaf ve sanatkarlara makine, ekipman, demirbaş alımları, iş yeri modernizasyonu, veya ham madde ve döner sermaye ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 30.000 TL'ye kadar faizsiz kredi imkânı getirildi,
 - KOSGEB Girişimcilik Destek Programını bitiren genç girişimci esnaf ve sanatkarlara 100.000 TL'ye kadar faizsiz kredi imkânı getirildi,
 - En az 3 yıllık ustalık belgesine sahip olup, dükkân açan esnaf ve sanatkarlara faizsiz kredi imkânı getirildi,
 - Esnaf ve sanatkarların kamuya ve meslek kuruluşlarına olan borçları yeniden yapılandırıldı,
 - Meslek odalarına kayıt sırasında yaşanan ustalık belgesi sorunu çözüldü,
 - Geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslek kolları belirlendi,
 - Kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere AVM'lerde yer tahsisi sağlandı,
 - Kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkarlara özel faizsiz kredi imkânı sağlandı,
 - Kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin icracısı olan esnaf ve Sanatkarlara vergi muafiyeti getirildi,
 - Esnaf ve Sanatkarlar meslek kolları yenilenerek NACE kodlama sistemi ile uyumlu hâle getirildi.
5. Esnaf ve Sanatkarlar Şûrası ise Cumhurbaşkanlığı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'ın himayelerinde Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKÇİ, Millî Savunma Bakanı Sayın Nurettin CANIKLI, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Sayın Hayati YAZICI, ilgili Bakanlar, bürokratlar, esnaf ve sanatkar meslek kuruluşları yöneticileri ile beş binin üzerinde esnaf ve sa-





natkârın katılımıyla 2016 yılının Kasım ayında Ankara'da gerçekleştirildi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, esnaf ve sanatkârlar ile meslek kuruluşu temsilcilerinin yoğun katılım gösterdiği Şûra'da açılış konuşmasını yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, burada yaptığı konuşmada, 2014'te gerçekleştirilen 4. Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası'na da katıldığını anımsatarak, alınan kararların hayata geçirilmesi bakımından 2014 Şûrası'nın oldukça verimli geçtiğini söyledi. Erdoğan, konuşmasında şunları kaydetti:

"Kazanılan oldukça önemlidir. Özellikle perakende ticaretinin yeniden düzenlenmesiyle ilgili Kanun esnaf ve sanatkârlarımız için âdeta bir devrim niteliğindedir. Araçlarını yenilemek

isteyen, ulaştırma sektöründeki esnaflarımıza ÖTV muafiyetiyle kolaylık getirdik. Yine vergi ve SGK prim borçlarıyla ilgili düzenlemelerle finans destekleriyle esnaf ve sanatkârlarımızın nefes almasını sağladık. Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliği, kuruma borcu bulunan üyelerinin temerrüt faizini silerek esnafımıza ciddi bir kolaylık sundu."

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açılış konuşmasının ardından Gümrük ve Ticaret Bakan Yardımcısı Sayın Fatih ÇİFTÇİ'nin başkanlığında toplanan Şûra Genel Kurulu; mevzuat, kredi ve finansman, mesleki eğitim, vergi ve sosyal güvenlik ve yenilikçilik alanlarında esnaf ve sanatkârlara yönelik 13 adet yeni karar aldı.



Bilgilendirme Toplantıları

“Esnaf ve sanatkârların sorunları dinlenerek farklı alanlardaki uzmanlar tarafından kendilerine doğrudan bilgilendirme yapılmaktadır.”

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Esnaf ve Sanatkârları Bilgilendirme Toplantılarında, esnaf ve sanatkârların sorunları dinlenerek farklı alanlardaki uzmanlar tarafından kendilerine doğrudan bilgilendirme yapılmaktadır. Ayrıca esnaf ve sanatkârlara vergi ve sosyal güvenlik, kredi ve finansman, yenilikçilik ve girişimcilik alanlarında bilgiler de verilmektedir.

Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TÜFENKÇİ, Bakan Yardımcısı Sayın Fatih ÇİFTÇİ ve Müsteşar Sayın Cenap AŞCI'nın da katıldığı toplantılar, Bakanlığımız ile esnaf ve sanatkârlar arasında doğrudan diyalog kurulan önemli bir iletişim platformu oluşturmaktadır. Şu ana kadar Ordu, Çorum, Adana, Bursa, İzmir, Ağrı, Kocaeli, İstanbul, Kırşehir, Aksaray, Adıyaman, Van ve Elazığ olmak üzere toplam 13 ilde Esnaf ve Sanatkârları Bilgilendirme Toplantıları düzenlendi. Toplantıların önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi planlanmaktadır.



Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri

“Proje; esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını ortaya koymayı, sektör vizyonlarını belirlemeyi ve her bir sektörü bu vizyona taşıyacak gelişme eksenlerini tanımlamayı hedefliyor.”

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğüne 2015 yılında “Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi” başlatıldı. Proje; esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği sektörlerde detaylı sektör analizlerinin yapılması suretiyle esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını ortaya koymayı, sektör vizyonlarını belirlemeyi ve her bir sektörü bu vizyona taşıyacak gelişme eksenlerini tanımlamayı hedeflemektedir. Bu sayede esnaf ve sanatkâr mesleklerini ayakta tutacak tedbir ve teşvikleri içeren sürdürülebilir politika setlerinin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Projeye “Deri, Giyim ve Ayakkabı”, “Makina, Taşıtlar ve Madenî Eşya”, “Gıda” ve “Ulaştırma” olmak üzere dört sektör ile başlanırken, her bir sektörde farklı üniversiteler ile çalışıldı.

Esnaf ve sanatkârların mevcut durumlarını ortaya koymak üzere; masa başı çalışmaları, esnaf ve sanatkârlar ile müşterilere anket uygulamaları, sektördeki büyük ölçekli şirketler ile mülakatlar, iyi uygulamaların yerinde incelenmesi gibi çalışmalar gerçekleştirildi. Ayrıca ülke incelemeleri ile dünyadaki iyi uygulamalar yerinde gözlemlendi.





Analizleri tamamlanan dört sektör kapsamında; 35 odak grup toplantısı, 40 büyük ölçekli şirket mülakatı, 49 iyi uygulama örneği incelemesi, 8400 anket uygulaması, 8 ülke inceleme çalışması yapıldı. Kamu – üniversite – özel sektör işbirliğinin önemli bir örneği olan projenin çıktıları Bakanlığımızca kitap hâline getirilerek ilgili kesimlerin ve araştırmacıların istifadesine sunulmuş bulunmaktadır. Yayımlanan kitaplara Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü internet sayfasından ulaşılabilir.

Esnaf ve Sanatkarlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi; "Ağaç, Kâğıt ve Camdan Mamul Eşya Sektörü", "Bakım, Temizlik ve Sağlık Hizmetleri Sektörü", "Eğlence, Dinlenme ve Barınma Sektörü" ve "Elektrik ve İnşaat Sektörü" analizleri ile devam etmektedir.



Ahilik Haftası Kutlamaları

“ Ahilik kültürünün benimsediği değerleri başta esnaf ve sanatkârlar olmak üzere ülke geneline yaymak için her yıl Kırşehir merkez olmak üzere 81 ilde Ahilik Haftası Kutlamaları düzenleniyor. ”

Dünyada kurulmuş ilk meslek örgütlenmesi olan Ahilik, bir sosyo-ekonomik düzen olmasının yanı sıra benimsediği iyi ahlak, doğruluk, kardeşlik, yardımseverlik gibi değerlerden dolayı günümüzün esnaf ve sanatkârları için önemli bir rehber olma özelliği taşıyor. Bu nedenle Gümrük ve Ticaret Bakanlığı büyük bir sorumluluk ve tarih bilinciyle Ahilik kültürünün yaşatılması için çalışmalar yürütüyor.

Ahilik kültürünün benimsediği değerleri başta esnaf ve sanatkârlar olmak üzere ülke geneline yaymak için her yıl Kırşehir merkez olmak üzere 81 ilde Ahilik Haftası Kutlamaları düzenlenmektedir. Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü koordinasyonunda düzenlenen etkinlik

haftası boyunca tüm vatandaşlarımıza Ahilik kültüründe eli açıklığın en önemli sembolü olan Ahi pilavı ikram edilmektedir. Aynı zamanda konser, panel, sempozyum, kitap fuarı ve resim sergisi gibi çeşitli kültürel etkinliklerde Ahilik kültürü işlenmektedir.

Son olarak 29'uncusu kutlanan Ahilik Haftası'na Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, Başbakan Yardımcısı Sayın Bekir BOZDAĞ ile Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKÇİ katılım sağlayarak birer konuşma yaptılar. Ayrıca Bakan Tüfenkci, kapanış töreninde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a şed kuşatarak kendisine Yılın Ahilik Onur Ödülü'nü takdim etti.



Ahilik Panelleri ile Gençlere Ahilik Anlatılıyor

“ Ahilik alanında uzman akademisyenler ile kamuoyu tarafından tanınan örnek iş adamlarının katıldığı panellerde gençlerimize Ahilik değerleri anlatılıyor. ”

Ahilik değerlerinin yaygınlaştırılması ve bu kültürün genç kuşaklara aktararak yaşatılması amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü ve üniversiteler iş birliğiyle yurt genelinde Ahilik Panelleri düzenlenmektedir. Ahilik alanında uzman akademisyenler ile kamuoyu tarafından tanınan örnek iş adamlarının katıldığı panellerde gençlerimize Ahilik değerleri anlatılıyor. Geleceğin esnaf ve tacir adayı olan gençlerimizin yoğun ilgi gösterdiği Ahilik Panelleri şu ana kadar Gaziantep ve Trabzon illerinde gerçekleştirildi.





Esnaf Buluşmaları

“ Biz istiyoruz ki, esnafımızı büyütüp tüccar yapalım, tüccarımızı büyütüp sanayici yapalım, sanayicimizi büyütüp ihracatçı yapalım, ihracatçımızı büyütüp dünya devleri arasına sokalım. İşte bunun için esnafımızın yanındayız. ”



Türkiye’de 1,7 milyonu aşkın esnaf ve sanatkar yürüttüğü mesleki faaliyetleri itibarıyla ekonominin son derece dinamik bir kesimini oluşturuyor. Her geçen gün bakkalından şoförüne, pazarcısından berberine kadar binlerce esnafın ticari hayatlarını kolaylaştırmak adına yapılması gereken düzenlemeler ile alınması gereken tedbirlerin tespit edilebilmesi amacıyla Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü belirli dönemlerde Esnaf Buluşmaları gerçekleştiriyor.



Bugüne kadar Pazarcı Esnafı Buluşması, Şoför Esnafı Buluşması ve iki kez de Türkiye Esnaf Buluşması olmak üzere toplam dört esnaf buluşması gerçekleştirildi.

Son olarak İstanbul'da düzenlenen Türkiye Esnaf Buluşmasında Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, esnaf ve sanatkârların oluşturdukları oda, birlik, federasyon ve kon-

federasyonların temsilcileriyle bir araya geldi. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye Esnaf Buluşması'nda yaptığı konuşmada şunları kaydetti:

"Biz esnaf ve sanatkârlarımızın ülkemiz için ne kadar önemli olduğunun farkındayız, çalışmalarımızı da buna göre yürütüyoruz. Esnaf ve sanatkârlarımızın acımasız rekabete ve piyasa şartlarına karşı mutlaka korunması gerektiğine inanıyoruz. Biz istiyoruz ki, esnafımızı büyütüp tüccar yapalım. Biz istiyoruz ki, tüccarımızı büyütüp sanayici yapalım. Biz istiyoruz ki, sanayicimizi büyütüp ihracatçı yapalım. Biz istiyoruz ki, ihracatçımızı büyütüp dünya devleri arasına sokalım. İşte bunun için büyümek isteyen, daha çok çalışmak, daha çok üretmek, daha çok istihdam etmek isteyen her esnafımızın, tüccarımızın, sanayicimizin, iş adamımızın yanındayız."





Esnaf ve Sanatkârlar 2023 Vizyonu Çalıştayı

“Esnaf ve sanatkârların 2023 yılına giden yol haritası şekillendirildi.”

Esnaf ve Sanatkârlar Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlık çalışmaları kapsamında yürütülen faaliyetlerden biri olan Esnaf ve Sanatkârlar 2023 Vizyonu Çalıştayı, 21-23 Temmuz 2017 tarihlerinde Kızılcahamam'da gerçekleştirildi.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen çalıştaya; Bakanlık Müsteşar Yardımcısı İsmail YÜCEL, Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Hilmi ÇOLAKOĞLU, Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürü Necmettin ERKAN, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Adem ŞAHİN'in yanı sıra Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası İcra Kurulu ile

ESDEP Yönlendirme Kurulu üyesi kurum ve kuruluşlardan temsilciler ile farklı disiplinlerde çalışan akademisyenler katılım sağladı.

“Finansmana Erişimin Kolaylaştırılması”, “Meslek Kuruluşlarının Yeniden Yapılandırılması”, “Vergi ve Sosyal Güvenlik”, “Mesleki Eğitim” ve “Esnaf ve Sanatkârların Dönüşümü” oturumlarının yer aldığı çalıştayda Genel Müdürlük sunumlarının ardından katılımcıların görüşleri alınarak esnaf ve sanatkârların 2023 yılına giden yol haritası şekillendirildi.

Üç gün süren çalıştay sonucunda elde edilen çıktılar, 2018-2023 yıllarını kapsayacak Esnaf ve Sanatkârlar Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın hazırlanmasında belirleyici olacak.





Sektörel Bilgilendirme Toplantıları

“ İnşallah istişareyle esnafın sorunlarına kalıcı çözümler üreteceğiz. Hem işinizi memnuniyetle yapmanız hem de sunduğunuz hizmetin kalitesini ve sektöre duyulan güveni artırmak temel hedefimiz olmalı. ”

Esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdikleri sektörlerde yaşanan gelişmeleri değerlendirmek, fikir alış verişini yaparak esnafın sorunlarını ilk ağızdan dinlemek amacıyla Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü sektörel bilgilendirme toplantıları gerçekleştirmektedir.

Toplantıların ilki temmuz ayı içerisinde ulaştırma sektöründe faaliyet gösteren esnaf ile beraber gerçekleştirildi. Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKÇİ ile Bakan Yardımcısı Sayın Fatih ÇİFTÇİ'nin de katıldığı toplantıda esnafın ulaştırma sektöründe yaşadıkları sıkıntıları doğrudan aktarma imkânı buldular.







Bakan Tüfenkci, esnaf ve sanatkârların ekonomik koşullara ayak uydurabilmeleri için uzun vadeli, gerçekçi, uygulanabilir ve sürdürülebilir politikalarla desteklenmelerinin gerekli olduğundan hareketle Esnaf ve Sanatkâr Sektör Analizleri Projesi'ni hayata geçirdiklerini söyledi. Tüfenkci şunları kaydetti:

"İlk aşamada ulaştırma sektörü, gıda sektörü, makina, taşıtlar ve madenî eşya sektörü ile deri, giyim ve ayakkabı sektörleri kapsamında üniversitelerle yapılan çalışmalar tamamlanmıştır. Burada ilk toplantımızda ulaştırma sektörünün değerlendirmesini yaptık. Diğer

“ ...hem işinizi memnuniyetle yapmanız hem de sunduğunuz hizmetin kalitesini ve sektöre duyulan güveni artırmak temel hedefimiz olmalı. ”

sektörlerin değerlendirmelerini de önümüzdeki günlerde yapacağız inşallah. Ulaştırma sektöründe taksiciden, minibüsçüye, otobüsçüden, kamyonetçisine kadar birçok farklı meslek kolunda 400 binin üzerinde esnafımız faaliyet göstermektedir. Gece-gündüz, yaz-kış demeden sürekli yollarda olan esnafımız mesleklerini icra ederken birtakım sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Ulaştırma sektörü, esnafımız içindeki en büyük kesimi oluşturuyor. İnşallah istişareyle esnafın sorunlarına kalıcı çözümler üreteceğiz. Böylece sektörde çalışanların memnuniyetinin artması, sizlerin kendi içinizde yapacağınız otokontrol ve düzenlemelerle hem işinizi memnuniyetle yapmanız hem de sunduğunuz hizmetin kalitesini ve sektöre duyulan güveni artırmak temel hedefimiz olmalı. Zaman içinde inanıyorum ki tüm kurum ve kuruluşlarla beraber proje sonuçlarını tek tek hayata geçireceğiz."

Sektörel Bilgilendirme Toplantılarının ikincisi ise "deri, giyim ve ayakkabı" sektöründe gerçekleştirilecektir.



15 Temmuz'un Yıl Dönümünde Vatandaşlarımızla Nöbetteydik

“ 15 Temmuz'u
unutmadığımızı,
unutturmayacağımızı bir kez
daha dünyaya haykıracağız. ”

Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Bülent TUFENKCI, FETÖ'nün hain darbe girişiminin birinci yılı dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı Külliyesi önünde Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü koordinasyonunda kurulan Bakanlık standında Ankara'daki esnaf ve sanatkarlar oda başkanları ve vatandaşlarla bir araya geldi.

Beştepe'de bulunan şehit aileleriyle de kucaklaşan Bakan Tüfenkci, Şanlı Direniş'in yıl dönümü vesilesiyle düşmana karşı kullanılması gereken silahların Türk Milleti'ne yöneltildiği, hainlerin bombaladığı mekanlarda anma etkinlikleri düzenlendiğini kaydetti.

Bakan Tüfenkci, 15 Temmuz gecesi toplumun bütün kesimlerinin kahramanca duruş sergilediğini anımsatarak, “Esnafımız, sanayicimiz, tüccarımız bu meydanlardaydı. Buralarda sivil direniş ortaya koydular, buralarda şehitler verdik. Bugün de vatandaşlarımız ile birlikte yine sabaha kadar nöbet tutacağız, 15 Temmuz'u unutmadığımızı, unutturmayacağımızı bir kez daha dünyaya haykıracağız.” diye konuştu.





15 TEMMUZ ŞEHİTLERİ

Demokrasi Şehitlerimizi



Rahmet ve Minnetle Anıyoruz...

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı

M. Rifat HİSARCIKLIOĞLU



RÖPORTAJ



“Nasıl ki, Selçuklu Devleti’nin mayası, Osmanlı Devleti’nin nüvesi Ahilik ise Cumhuriyetimizin ve camiamızın kökü de Ahiliktir.”

Ahilik denince ne anlamalıyız? Ahiliğin etkilerini sadece ticari hayat üzerinde mi görebiliriz?

Ahi Evran-ı Veli’nin şu sözünü hiç unutmamak lazım; “Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir; akıl, ahlak ile çalışıp bizi geçen bizdendir”. Ahilik; bilginin hikmetle, ticaretin de ahlakla buluşmasıdır. Dayanağı hamd, şükür ve kanaat olan Ahiliğin etkilerini yalnızca ticari hayatta görmeyi beklemek yanlış olur. Bu kül-

türün bizim geleneğimizde bambaşka bir yeri vardır. Bizden olmayanın, dışarıdan bakanın bu kültürü anlaması mümkün değildir. Ahilik, tam on asırdır bu toprakları yalnızca kanıyla değil, alın teriyle de vatan kılan bizlerin ruhudur, özüdür. Nasıl ki, Selçuklu Devleti’nin mayası, Osmanlı Devleti’nin nüvesi Ahilik ise Cumhuriyetimizin ve camiamızın kökü de Ahiliktir. TOBB, Ahiliğin günümüzde vücut bulmuş hâlidir. Asırlar öncesinden bugüne uzanan Ahilik geleneği, bugün de yarın da Türkiye’nin birlik



ve beraberliğinin kaynağı; bu yapının sağlam bir kalesi olmaya devam edecektir.

TOBB olarak her yıl düzenlenen Ahilik etkinliklerine sponsor olmaktadır. Ahiliğin günümüzde de yaşatılması için neler yapılabilir?

Ahilik, yetişmesine katkıda bulunduğu pek çok ilim ve irfan erbabıyla, esnafıyla, sanatkârıyla Türkiye'nin ve Anadolu'nun Türkleşmesinde, İslamlaşmasında mihenk taşı olmuştur. Bu toprakların bir evladı olarak, bu ülkenin, bu milletin bir ferdi olarak, Ahilik teşkilatıyla ve geleneğiyle her zaman gurur duydum. Bu mirasın korunması ve bu kültürün yaşatılması için rabbim bizlere daha nice hizmetlerde bulunmayı nasip etsin. Ben üyelerimizle, oda ve borsalarımızla yaptığımız toplantılarda Ahilik geleneklerimizi hep hatırlatırım, örnekler veririm. Yarının müteşebbisleri olacak gençlerimizin de Ahilik bilinciyle yetişmeleri için ailelere büyük sorumluluk düşmektedir.

Yine Ahilik kültürünün gelecek nesillere iletilmesi için Kırşehir'de inşa edilen Ahi Evran-ı Veli Külliyesi'ne TOBB olarak katkı sağladık.

Son dönemde esnaf ve tacirlerimize sunulan faizsiz kredi destekleri çok yüksek talep gördü. Bu desteklerin ticari hayata etkisinden bahseder misiniz?

Hükümetimiz, esnaf ve tüccarlarımızın talepleri doğrultusunda teşvik ve hibe miktarlarını artırırken; özellikle finansmana erişimde faizsiz kredi desteğini hayata geçirmiştir. KOSGEB tarafından verilen faizsiz kredi desteği ile 260 bin KOBİ'ye, 6,5 milyar lira faizsiz finansman desteği sağlandı. Biz de TOBB olarak üyelerimiz için elimizi taşın altına sokarak finans sektörüyle birlikte "Nefes Kredisini" hayata geçirdik. Bu sayede hem ülkece ateş çemberinden geçtiğimiz bir yıldan sonra kredi faizlerinin düşürülmesine yönelik politikalarda ilk adımı atmış olduk hem de tüm bu destekle-





rin olumlu yansımalarını 2017 yılı ilk çeyrek büyüme rakamlarında ve istihdam artışında gördük. Türkiye'yi sürekli olumsuz şekilde değerlendiren uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları dahi önümüzdeki döneme ilişkin beklentilerini yükselttiler. İnaniyorum ki, önümüzdeki günlerde ticari hayatımızdaki canlanma katlanarak devam edecek ve geleceğin müreffeh Türkiye'sinin temelleri bugünlerde atılmış olacak.

Türkiye'nin dünya ticareti içindeki konumunu nasıl değerlendiriyorsunuz? Dünya ticaretinden daha yüksek pay almak için neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

2017 yılının ilk çeyreğinde açıklanan veriler hem ekonomik büyüme hem de dünya ticaretinden aldığımız paya yönelik rekorlara işaret ediyor. İhracatımız son 8 aydır durmaksızın artış kaydediyor, inşallah bu artış çok uzun süre daha devam edecek. Bu artışta KOBİ'lerimizin etkisini görmezden gelmemek lazım. Demek ki verilen destekler bir noktada ihracatı artırıcı hamlelere dönüşüyor. Daha geniş bir

çerçeveden baktığımızda dünya ticaretinden aldığımız pay ilk defa binde 9'a çıktı. ABD ve AB pazarlarında payımızı artırıyoruz. Yeter mi? Yetmemeli. Tabii bunun daha da artması için belli başlı değişimler gerekiyor. Nasıl ki, küresel kriz Türk firmalarına Afrika ve Uzak Doğu'yu keşfetmeleri açısından bir fırsat yaratırsa, G-7 ülkelerindeki korumacılığın arttığını gördüğümüz bugünlerin de firmalarımızca fırsata dönüştürülmesi gerekiyor. Yeni pazarlara ulaşmak ve pazar payımızın düşük olduğu bölgelerdeki gücümüzü artırmak için bir bahane olarak görülmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu hususta hükümetimizin sağladığı çeşitli teşvik ve imkânların, bu topraklardaki beceri ve kaliteyle birleşmesiyle ihracatımızın yeni rekorlar kıracağından şüphe duymuyorum.

“ 2017 yılının ilk çeyreğinde açıklanan veriler hem ekonomik büyüme hem de dünya ticaretinden aldığımız paya yönelik rekorlara işaret ediyor. ”

E-ticaretin kullanımının hızla arttığı son yıllarda KOBİ'lerimizin e-ihracattan aktif bir şekilde yararlanmaları ve kullanmaları gerektiğini düşünüyorum. Ekonomi Bakanlığımızın bu yöndeki teşvik ve destekleri çok yerinde oldu. Türkiye olarak bölge coğrafyamıza hizmet edecek bir e-ihracat portalını en kısa zamanda hayata geçirmeliyiz.

Zincir mağazalar ve AVM'lerin esnaf ve sanatkârlar üzerindeki etkileri hakkındaki fikriniz nelerdir?

Perakende sektörü hızlı bir dönüşümden geçiyor. Geleneksel perakendeden modern perakendeye bir dönüşümün içindeyiz. Geçmişte perakende sektöründe esnaf ve sanatkârlar aktifken artık zincir mağazalar ve AVM'lerin aktif tercih edildiği bir dönemdeyiz. Bu dönüşümde tüketici tercihlerinin değişmesi ve teknolojinin gelişiminin katkısı büyüktür.

“Yine esnaf ve sanatkârlarımızın ortaklık kültürünü göz ardı etmemeleri önemli. Birleşerek daha düşük maliyetle daha çok üretim yaparak büyük işletmelerin tedarik zincirinde daha etkili olabilirler.”

Perakende sektöründe bu dönüşüm yaşanırken esnaf ve sanatkârlarımıza bu dönüşümden olumsuz olarak etkilenmemeleri için rehberlik ve yönlendirme yapmalıyız. Esnaf ve sanatkârlarımızı da dönüştürerek, ortaklık kültürü ile güçlerini birleştirmelerini sağlayabiliriz. Yine esnaf ve sanatkârlarımızın teknolojiden yararlanarak tüketicilere daha etkin hizmet vermelerini ve pazar paylarını artırmalarını sağlayabiliriz.



Günümüz piyasa şartlarında büyük işletmeler ile esnaf ve sanatkârların daha fazla ahenk içerisinde çalışabilmeleri için iş birliği olanaklarını nasıl görüyorsunuz?

Bazen göz ardı edilseler de bugün; istihdamın, toplam satışların ve ihracatın yarısından fazlasını KOBİ'ler sağlıyor. Esnaf ve sanatkârlarımız da bu KOBİ'lerin içinde yer alıyor. Büyük işletmelerin sadece büyük işletmelerle iş birliği yaptığı gibi yanlış bir kanı var. Büyük işletmelerin tedarikçilerinin büyük çoğunluğunu esnaf ve sanatkârlar oluşturuyor. İçinden geçtiğimiz hızlı dönüşüm sürecinde esnaf ve sanatkârlarımızın da kendilerini dönüştürmeleri ve büyük işletmelerin ihtiyaçlarına daha sağlıklı karşılık vermeleri gerekiyor. Yine esnaf ve sanatkârlarımızın ortaklık kültürünü göz ardı etmemeleri önemli. Birleşerek daha düşük maliyetle daha çok üretim yaparak büyük işletmelerin tedarik zincirinde daha etkili olabilirler.



Kemik malzemeden yapılmış el aletleriyle mağara duvarlarına, kemik ve ağaç parçalarına veya kaya yüzeylerine **çeşitli işaretler, ilkel resimler ve şekiller** kazıdılar. Bunları **kazıyarak, oyarak** yaptılar.

Oymacılık ya da Diğer Adıyla Kabartma Sanatı

Doç. Dr. Fahri TEMİZYÜREK



Konya Karatay Medresesi Portalı. Anadolu Selçuklu Dönemi'ne aittir.

Çok basit ve sade bir ifade ile oymacılık; maden, taş, kemik, ağaç, cam gibi sert malzemelerin yüzeylerini çeşitli oyucu, kazıyıcı, delici ve kesici aletlerle oyarak, kazıyarak, rendeleyerek ya da delerek çeşitli yazı, şekil, motif ve desenleri işleme sanatıdır. Oymacılık işini yapan ustaya ya da sanatçıya da oymacı denir.

İnsanoğlu alet kullanmayı öğrendiği andan itibaren, muhtemelen konuşma dili çok gelişmemiş olduğu için diğer insanlarla ve topluluklarla iletişim kurabilmek, onlara derdini ve isteğini anlatabilmek maksadıyla sert cisimlerle, özellikle keskinleştirilmiş ya da sivriltilmiş, keski, çekiç ve keser niyetine kullanılan obsidiyen veya kemik malzemeden yapılmış el aletleriyle mağara duvarlarına, kemik ve ağaç parçalarına veya kaya yüzeylerine çeşitli işaretler, ilkel resimler ve şekiller kazıdılar. Bunları kazıyarak, oyarak yaptılar. Yaptıkları bu işler ilkel de olsa bir oymacılık ameliyesi idi ve tabii ki oymacılık sanatı olarak ifade edilen sahanın arkaik, basit adımlarıydılar.

İlerleyen zamanda, özellikle tarım devrimiyle birlikte geçilen yerleşik hayat, bereketli tarım alanlarının yakınlarında veya güvenli göl kenarlarında köy ve şehirlerin kurulması, üretim ve ticaret sürecinin başlaması ve bunların doğal sonucu olarak karşılıklı kültür etkileşimi ve alış veriş oymacılığın kapsamını, malzemesini, tekniklerini ve





maksatlarını da çeşitlendirdi. Yerleşik hayata ve ticarete geçişle başlayan demir- bakır ve tunç çağlarında, bu kez demir, bakır ve bronz malzemeden, çok daha dayanıklı delici, kesici ve kırıcı aletler yapılmaya başladı. Bu aletler tabii ki kazıma, oyma ve dolayısıyla kabartma tekniklerini daha da kolaylaştırdı ve gelişmesini sağladı. Kılıçlara, kamalara, bıçaklara, mızrakların kabzalarına, ibriklere, leğenlere, sinilere, şamdanlara, tepsilere, at koşumlarına, süs eşyalarına, takılara, paralara, evlerin ağaç kapılarına ve raflarına yazılar, bitkisel, geometrik motif ve desenler kazınarak oyma işi yapılmaya başladı. Oymacılık tekniklerinin gelişmesiyle birlikte yapılan işlerin kalitesi ve güzelliği de artarak estetik sınırlara ulaştı. Böylece oymacılık artık sanat safhasına geçti ve "Oymacılık Sanatı" olarak literatürdeki yerini aldı.

Yerleşik hayata geçilmeye başladıktan sonra kurulan köy ve kasabalardaki yapılaşma süreci mimarlık kültürünü ve faaliyetlerini çeşitlen-

Konya İnce Minareli Camii. Anadolu Selçukluları Dönemi'ne aittir.



dirdi ve geliştirdi. Mimarlık kültürünün gelişmesiyle beraber artık bina, kale, saray, şato, kervansaray, tapınak ve türbe kapılarına, portallere, taç kapılara, mezar taşlarına yazılar, rakamlar, hitabet metinleri, motifler, bitkisel ve geometrik süslemeler kazınmaya, oyulmaya ya da kabartılmaya başladı.





Oymacılık faaliyetlerine ve sanatına dünyanın her tarafında rastlamak mümkündür. Türklerde oymacılık işleri Orta Asya'da kurdukları ilk uygarlıklarından beri vardır. Bunlar o yıllarda daha çok gündelik hayata ve askerlik donanımlarına ait oyma işleridir. Ancak sanat tarihi disiplini kapsamında değerlendirilebilecek oymacılık Anadolu Selçuklu devrinde ortaya çıkmıştır. Selçuklu camilerinin, saraylarının, medreselerinin, darüşşifalarının, kümbet ve kervansaraylarının kesme taş duvarlarında, portallerinde ve içlerindeki ekseriyetle abanoz ağacından malzemeli donanımlarında oyularak ve oyma suretiyle kabartılarak yapılmış, estetik değeri çok yüksek bitkisel ve geometrik süslemeler yapılmıştır.

Oymacılık aynı zamanda Osmanlı medeniyetinin en iddialı sanat dalıdır. Günümüzde de geleneksel ölçülerinden bir şey kaybetmeden devam eden bu sabır ve el mahareti gerektiren sanat, aynı zamanda ince ve mahir bir işçilik gerektirmektedir. Geçmişten günümüze kadar birçok eser miras olarak müzelerde yerini almıştır. Birçok engele rağmen, özünden bir şey kaybetmeden gelişmeye başlayan oymacılık, gün geçtikçe farklı teknikler ile zenginleştirilmiştir. Genellikle ağaç materyaller üzerine uygulanan bu sanat dalı, taş ve mermer üzerine de yapılabilmektedir.

Bu sanatı yapan ustalara oymacı denmektedir. Türklerin oymacılık sanatı daha çok Osmanlı devrinde gelişmiş ve hayranlık uyandıran eserler verilmiştir. Oymacılık aynı zamanda "kabartma sanatı" olarak da adlandırılmaktadır.

Oymacılık sanatı, her devletin kendine has teknikleri ile farklılık kazanmıştır. Anadolu Selçuklu Devleti'nin inşa ettiği eserlerde geometrik bitkisel motif ve desenler oyulmaktaydı. Osmanlı Devleti'nde daha çok sulüs yazı tekniği, çiçek motifleri, bağa, fildişi, sedef kakması teknikleri ile sanata can verilmiştir.

Oymacılık sanatı, alçak kabartma usulü ve yüksek kabartma usulleri ile yapılmaktadır. Alçak kabartma usulünde, biçim ya da şekiller, sert bir alet ile verilmektedir. Yüksek kabartma usulünde ise, şebeke ve geçme üslupları kullanılmaktadır. Genellikle bir tarafı oyularak şekil verilmektedir. Bu uygulamaya "heykelcilik" de denmektedir. Ayrıca ağaç oymacılığında şebeke ve geçme usulleri de uygulanmaktadır. Şebeke oyma ve geçme oyma tekniklerini biraz açıklayalım:

Şebeke oyma tekniği; tasarlanan motifleri çevreleyen düzeyin olduğu gibi oyularak çıkarılmasıdır. Bu tekniğin uygulandığı ağaçların çok sert olmaması gerekmektedir. Geçme oyma tekniği: Selçuklu Türklerinde oyma ile yapılan geometrik motiflerdir. Osmanlılar zamanında geçme parçalar kullanılarak tezyini değeri arttırıldı ve canlandırıldı. Süleymaniye Camiinin tahta kürsüsü, Zağanos Paşa Camiinin kapı kanatları bu teknikle yapılmıştır. Selçuklular ve Osmanlılarda taş oymacılık gerek şehircilik, gerek yapı mimarisi dalında çok uygulanan bir sanattır. Diyarbakır, Konya, Kayseri, Erzurum gibi şehirlerde yapılan camilerde, hanlarda, hamamlarda, çeşmelerde taş oymacılık sanatının değişik biçimde örnekleri görülmektedir. Çeşmelerin yalaklarında ve





aynalarında kullanılan motiflerle kitabelerde rastlanan yazı şekillerinde değişik üslup özellikleri görülmektedir. Sultanahmet'teki Üçüncü Ahmet Çeşmesi, Tophane ve Azapkapı çeşmeleri taş oyma sanatının ince özelliklerini ortaya koyan birer eserdir.

Ahşap ustaları Ahi loncalarında "neccar" olarak adlandırılırdı Bu zanaatkârlar, özellikle Anadolu'da yapı tasarımına bağlı olarak gelişen ahşap süsleme tekniklerini büyük bir ustalıkla her çeşit ağaca uygulamışlardır. Ahşap ustalarının ağaç türlerini iyi tanıdıkları, kullandıkları yer ve tekniklere en uygun malzemeyi seçtikleri, ahşabın dayanıksız bir malzeme olmasına karşın günümüze gelebilen eserlerden anlaşılmaktadır. Teknik ve işlenişe uygun olarak tercih edilen ham maddeler; ceviz, elma, armut, sedir, meşe, abanoz ve gül ağacıdır.

Türklerde ağaç ya da diğer deyişle ahşap oymacılık sanatı, taş oymacılığı kadar bol değildir. Selçuklu devri ağaç oymacılığı üslup ve şekillerini Beyşehir-Eşrefoğlu Camii, Konya-Alaeddin Camii ve Manisa-Ulu Caminin minberleri, Karamani İbrahim Bey'in imarethanesi ile Sadreddin Konevi Türbesinin pencere kanatları, Keykavus Rahlesi, Selçuklu ağaç oyma eserlerine misaldir. Anadolu Selçuklularında gelişen ve bu devirde

en seçkin örneklerini veren ahşap oyma sanatı güzel işçiliği ve gelişmiş süsleme özellikleriyle kendine has bir estetik yaratma alanı olarak karşımıza çıkar. Tekniklerde çeşitlilik görülmekle birlikte, en yaygın olarak kullanılan künde-kari tekniğidir.

İslam sanatında en erken 12.yüzyılda Mısır, Halep ve Anadolu'da görülen bu tekniğin bu üç merkezde birbirlerine paralel olarak geliştiği tahmin ediliyor. Mısır'da Fatımilerle birlikte ilk örneklerini veren künde-kari tekniği, Memluk devrinde fazlalaşmıştır. 13. yüzyıla tarihlenen Siirt Ulu Camii minberi ve 1370 tarihli Birgi Ulu Camii minberi hakiki künde-kari tekniğinde yapılmış iyi birer örnektir. Ayrıca, İslam sanatında bilinen beş ahşap mihraptan birisi olan Ürgüp Damseköy Taşkın Paşa Camii mihrabı (14.yy) devrin hemen hemen en seçkin örneklerinden birisidir. 15. yüzyılda Selçuklu Devleti siyasi ömrünü tamamladıktan ve aradan bir yüzyıla yakın zaman geçmesine rağmen homojen bir yapısı olmayan Anadolu Selçuklu ahşap geleneğinin sürdüğünü görmek mümkündür.

Osmanlılar ise ağaç oyma işçiliğine kendilerine has özel bir üslup uyguladılar. 17 ve 18. yüzyıl Osmanlı ahşap işçiliğinde lake tekniğiyle yapılan eşyalar dikkat çeker. Özellikle Edirne'de çokça örneklerine rastlanan bu teknik, bu yüzden "Edirnekâri" olarak da tanımlanır. Ahşap dışında mukavva ve deri üzerine de yapılan bu



teknikğin uygulanması zahmetli ve özen isteyen bir iştir. İşlenecek malzemenin üstündeki pürüzler giderildikten sonra yüzeyin boyaları emmesi için bir kat vernik sürülür, kuruduktan sonra üzerine altın yaldız ya da çeşitli renkte boyalarla süsleme yapılır, boyalar kuruduktan sonra üzerine tekrar vernik sürülür; bu işlem birkaç kez tekrarlanır.

19. yüzyıl ortalarında Fransız saraylarında mimari süsleme stili olarak doğan Rokoko üslubu, Türk Rokokosu adıyla Osmanlı sanatının her kolunda olduğu gibi ahşap işçiliğinde de etkisini gösterir. Küçük el sanatı ürünlerinde klasik Osmanlı bezeme motifleri yerini, vazo içinde natüralist çalışılmış çiçek buketlerine, akantus yapraklarına, C ve S kıvrımlı dallara, fiyonk ve kurdellalara bırakmıştır.

Doğaya karşı zayıf düşen ahşap eserlerin çoğu ne yazık ki günümüze kadar gelememiştir. Yine de 8. yüzyıldan 19. yüzyıl sonuna kadar ağaç işçiliğinin en güzel örneklerini Türk İslam Eserleri Müzesi'nde görebilirsiniz.

Selçukluların geometrik ve rumi süsleme şekli, Osmanlılarda çiçekli, değişik motiflerle daha da geliştirildi. Ayrıca ağaç oyma sanatına sedef, bağa ve fildişi kakmasını da ekleyen Osmanlılar, Selçuklularda görülen kufi yazısının yerine sulüs yazı teknikini kullandılar.

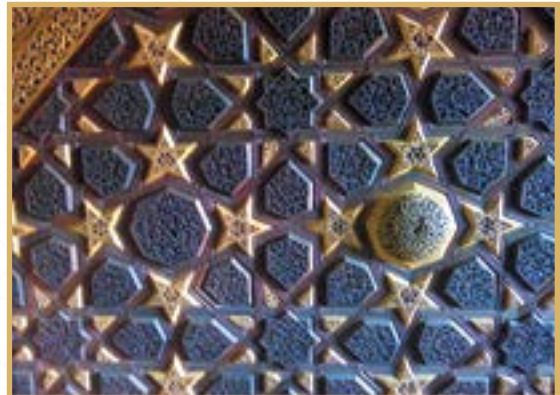
Oymacılık sanatı, oymacının zevkine ve el becerisine göre form kazanmaktadır. Çok ince detaylar ile işlenen motifler büyük bir titizlik gerektirmektedir. Bu sanatı yapan kişi üzerine oyma yapılacak materyali çok iyi seçmelidir. Eğer ağaç üzerinde oyma yapılacaksa ağacın sert ve pürüzsüz bir yüzeye sahip olması daha güzel sonuçlar elde etmeyi sağlar. Ağaç damarlarının simetrik belirlenmesi, bükülebilir ve esneyen masif bir hâlde olması, kolay kesilip kazınabilmesi oyma ustasının işini kolaylaştırır.



Oymacılık sanatında pek çok kesici, delici, kazıyıcı alet kullanılmaktadır. Günümüzde gelişen makineler sayesinde oyma işlerinin pek çok aşaması ve detayı rahatlıkla yapılabilmektedir. Ağaç oymalarında testere, matkap, tokmak, çekiç ve keskin aletler çok kullanılmaktadır. Mesela testere ile cisimlere daha rahat hareketler verebilmek için delikler açılır. El matkabı ile de bu işlem gerçekleştirilebilmektedir. Bu işlemten sonra kakma yöntemi ile cisimler netleştirilir. Testere kullanımında bazı hareketlere dikkat etmek şarttır. Sağa, sola, arkaya ve öne yatık olmamalı, kol ya da omuz ile temas etmemelidir. Bu gerekli detaylar ile oymacılık sanatı yapılabilir. Tırnak bıçağı, küçük ağızlı yan bıçak, geniş ağızlı bıçak, farklı ebatlardan ve şekillerden oluşan oluklu ısırpela, kargaburnu, tırnak seti, temizleme aleti, el matkabı, kıl testeresi, balon, pırpır, kalıp çıkarmak için mukavva ve çeşitli boyutlardan meydana gelen zımpara malzemeleri kullanılarak eserler oluşturulur.

Günümüzde ahşap, mermer, bronz, bakır ve kesme taş oymacılığı şaşırtıcı bir zenginlikte devam etmektedir.





Aydinoğlu Mehmet Bey Camii Minberi (Birgi Ulu Camii)

"Kalbinizi Allah'a, kapınızı 72 millete açın." diyen Ahi Evran dil, din, ırk farkı gözetmeksizin bütün insanları kucaklamayı hedeflemiştir.

Kalbini Allah'a, Kapını Bütün İnsanlığa Aç!

Dr. Erol BARIN



Ahilik, İslamiyet ile Türk örf ve âdetlerinin harmanlandığı bir düşünce biçimidir. İnsanı her şeyden üstün tutan Ahilik anlayışı, İslam dininin çokça üzerinde durduğu kul hakkını gözetmeyi ilke hâline getirmiş bir ahlak sistemidir.

Türk insanının örf ve âdetlerini bir araya top-
layan Ahiliğin getirmiş olduğu sosyal adalet,
yönetimde hakkın gözetilmesi, toplum huzuru,
insan hak ve hürriyetlerine saygı, bugünlere
de ışık tutacak nitelikleri haizdir.

Ahilik anlayışının yerleştiği dönemlerde yapı-
lan her işte dürüstlük, insanların karınlarının
doyması, başlarının dik olması, yarınlarına ümit
ve güven ile bakması insanımızın temel yaşam
felsefesini oluşturmuştur. Ahiler, hiçbir sos-
yal grupta çatışma içine girmemiş, toplumda
huzurun sağlanması için gerektiğinde devle-
te yardımcı olmuşlardır. İslam'a ait olan gele-
neklere sıkı sıkıya bağlı olan Ahiler, birbiriyle
anlaşmazlıkları olan grupları her zaman uzlaş-
tırmaya çalışmışlardır. Kısacası Ahilik, toplum
için bireyi, birey için de toplumu feda etmeyen
uzlaşmacı bir anlayıştı. Toplumsal huzursuz-
lukların sıkça yaşandığı çağımızda ihtiyaç duy-
duğumuz şey, tam da böylesine bir anlayışın
topluma hâkim olmasıdır.

"Kalbinizi Allah'a, kapınızı 72 millete açın." di-
yen Ahi Evran dil, din, ırk farkı gözetmeksizin
bütün insanları kucaklamayı hedeflemiştir. Os-
manlı Devleti'nin kuruluş aşamasında önemli
hizmetler yüklenmiş olan komutanların, pa-
şaların, vezirlerin büyük bölümü Ahi Evran ve



Şeyh Edebalî'nin mensup olduğu dergâhtan yetişmiştir. Osmanlı Devleti'nin yükseliş dönemi iyi incelendiğinde Ahiliğin çok önemli etkisi gözden kaçmayacaktır.

Uluslararası göç akımları 20. ve 21. yüzyılda evrensel çaptaki ekonomik, siyasal ve sosyal çalkantıların en temel ögesi olmuş durumdadır. Çağımız büyük çalkantıların ve dünyanın dört bir tarafında maalesef çatışmaların olduğu bir dönem. Bu dönemin en önemli özelliği de yurtlarında huzuru ve güveni bulamayan insanların ülkelerinden ayrılıp yakın uzak birçok diyara göç etmeleridir. Göç olgusu ile birlikte insanlık dramlarının yaşanması kaçınılmaz hâle gelmektedir. İşte böyle bir ortamda sivil toplum kuruluşlarına büyük görevler düşmektedir. Sosyal dayanışma ruhunun diri tutulması çağımızın en önemli ihtiyacıdır. Savaş olgusu ile ortaya çıkan sığınmacılık bu dayanışma ruhunun günümüzde çok daha büyük önem taşıdığını bizlere göstermektedir. Bugün ülkemizde sayıları milyonlarla ifade edilen sığınmacı bulunmaktadır. Sığınmacı insanların da insan gibi yaşaması ve çalışma şartlarının oluşturulması gerekmektedir. İşte Ahilik anlayışı tam da bu zamanda bizim için önem taşıyor.

Ahilikte ekonomi ve para bir araçtır ve bu aracın amaç hâline getirilmesine izin verilmez. Ahilik insanların çalışmalarını, bir işle uğraşmalarını ve kendi işleriyle geçinmelerini ister. Boş duranı Allah da sevmez kul da. Ahiler, çalışmayı ibadet saymışlardır. Ahilikte esas olan, helal kazançtır. Asla zenginleşme uğruna işe hile karıştırmaya, mala değerinden fazla bedel istemeye, kul hakkına giren bir davranış olan adam kayırmaya, karanlık yollardan kazanç elde etmeye müsaade edilmez. "Hiç ölmeyecekmiş gibi dünya için, yarın ölecekmiş gibi ahiret için çalış." hadisi de bu görüşü desteklemektedir. Amaçlar için sadece bir araç olan pa-

rayı akıllıca ve hayra kullanmak Ahiler için çok önemlidir. İnsanoğlu dünya işleriyle uğraşmalı ama kesinlikle yaratılış gayesini de aklından çıkarmamalıdır.

Ahiliğin temel amacı, insanların hem bu âlemde hem de öteki âlemde huzur içinde olmalarını sağlamaktır. Bunun için insanoğlu hayatını doğru tanzim etmelidir. İnsan eline, diline, beline sahip olmalı ve her insanın eşref-i mahlûkat olduğunu düşünerek hareket etmelidir. Ne yazık ki günümüzün en önemli hastalığı fizikî değil, ruhsal bir hastalıktır. Toplumu içten içe kemirip hastalıklı ve güvensiz hâle getiren bu hastalığın adı bencilliktir. Gerek ferdi gerekse toplumsal bencillikler, çağımızı yaşanmaz hâle getirmektedir. İnsanlardaki para kazanma ve hızla yükselme hırsıyla birleşen bencillikler, çoğu zaman insan olma vasfımızı yitirmemize sebep olmaktadır. Oysa bu dünyanın geçici nimetleri için diğer insanları göz ardı etmek kadar yanlış bir tutum olamaz. Toplamlar arasında da sadece kendi toplumunu düşünüp diğerleriyle ilgilenmeme, onların dertleriyle hemhâl olmama bu dünyayı yaşanmaz hâle getiriyor. Oysa Ahilik anlayışı; hırsı, bencilliği, yalanı, dedikoduyu reddederken, cömertliği, tevazuyu, merhamet ve bağışlamayı benimseyen bir anlayıştır.

Eline, diline ve beline sahip olan Ahinin eli açık olacak ki düşkünlere yardım etsin, kapısı açık olacak ki isteyen gelsin, sofrası açık olacak ki yoksullar karnını doyursun. Kendin muhtaç durumdayken bile başkalarına verecek kadar cömert olma anlayışı, Ahiliğin, dolayısıyla bu toplumun gelenek ve göreneklerinde vardır.

Savaş, zulüm, siyasal baskı vb. sebeplerle ülkesini yönetenler tarafından koruma altına alınamayan kişilerin ülke dışına çıkmak mecburiyetinde kalmaları, geçici süreyle veya kalıcı olmalarıyla isim değiştirmektedir. Ülkesi



dışına çıkıp olağanüstü şartlar olağan hâle geldiğinde ülkesine geri dönmeyi amaçlayan kişilere sığınmacı; gittiği ülkeye yerleşip oranın vatandaşı olmak isteyen ve kendine orada yeni bir hayat kuran kişilere de iltica eden yani mülteci diyoruz. İster belirli bir süre için ülkemizde kendini misafir gören kişiler olsun isterse ülkemize iltica eden, mülteci kişiler olsun bizimle yaşamak zorunda kalan veya bizimle yaşamayı seçen kişilere karşı hem fert hem de toplum olarak yerine getirmemiz gereken görevlerimiz var.

Gelişmiş Batı ülkelerinin bugün geldikleri nokta, eğer ülkeleri için ekonomik değerini yükseltecekse sığınmacılara ve mültecilere kapıyı biraz aralamaktır. Sığınmacı veya mülteciler arasından nitelikli iş gücünü temsil eden kişilerden kendi ülkelerinin ihtiyaçları oranında almak ve bu kişiler üzerinde bir plan uygulamaktır. Özellikle Batı Avrupa'nın yaşlanmaya başlaması yani genç nüfusa olan ihtiyacı ortadadır. Buna rağmen sığınmacıları veya mültecilerin ülkelerine girmesine engeller oluşturmakta ve çoğu zaman da siyasi mülhazalarla mülteci kabul etmektedirler.

Oysa önemli olan insana değer verilmesidir. Birçok ülke tarafından ancak araç olarak kullanılan 'insana değer verme'nin zamanla değişime uğrayarak insan merkezli sistemlerin gelişmesine zemin hazırlaması gereken bir dönemde yaşıyoruz. Ahilik, yaşanılması kaçınılmaz görünen ve çok uzun bir geleceği etkileyecek bu süreçte insanlığa ışık tutacak düşünce sistemlerinin başında gelmektedir.

Türkiye, Ahilikteki ekonomik anlayışı çağımızın gerçekleri ve ihtiyaçları çerçevesinde yo-



rumlayarak insanlığa hizmet edecek yeni bir ekonomik modeli dünya kamuoyunun hizmetine sunabilecek potansiyele sahiptir. Ahiler, ekonomiyi insana hizmet eden bir araç konusunda tutmayı başarmışlardır. Bugün insanlığın en fazla ihtiyacı olan şey de bu başarıyı tekrarlamaktır. Ahiliğin en temel şartı diline, dinine, ırkına bakmadan insana değer veren bir anlayışa sahip olmaktır. Sığınmacı ve mülteci hareketliliğinin çok yoğun olduğu bir dönemde yaşamaktayız. Ülkemize gelen insanlar ister sığınmacı ister mülteci olsun her biri Allah'ın yarattığı şerefli varlıklardır ve bizim toplumumuza uyum sağlayarak insana yakışır bir şekilde hayatlarını sürdürmeleri gerekmektedir.

Dolayısıyla bugünlerde yapmamız gereken bir Ahi gibi davranarak kalbimizi Allah'a, kapımızı bütün insanlığa açmaktır.

Kaynakça

Demir, Galip (2000); *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu ve Ahilik*, Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı, İstanbul.

Ekinci, Yusuf (2008); *Ahilik*, Özgün Yayıncılık, Ankara.

Güllülü, Sabahattin (1977); *Sosyoloji Açısından Ahi Birlikleri*, Ötüken Yay., İstanbul.

Unat, N. Abadan; (1986) *Türk Dış Göçü*, AÜSBF Basın Yayın Yüksekokulu Basımevi.



Ahilik kavram olarak 13. yüzyıldan sonra bir **esnaf ve sanatkâr birliği** hâline gelmiştir.

Ahilik Teşkilatı

Prof. Dr. Mehmet Serhat YILMAZ

Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı Devleti döneminde Anadolu'nun hemen hemen her yerinde gözümüze çarpan Ahilik teşkilatı, esnaf ve sanatkârların dayanışması, korunması, usta ile çırak arasındaki münasebetlerin güçlendirilmesi, sosyal yardımlaşmanın sağlanması bakımından üzerinde önemle durulması gereken Türk-İslam müesseselerinin başında gelmektedir. Anadolu'da Ahilik sayesinde sosyal, kültürel ve iktisadi düzenin temininde birkaç asır içerisinde izahı güç bir tekâmül yaşanmıştır. Bu yönüyle Ahiliğin Türk tarihinde önemli bir mevki elde ettiği anlaşılmaktadır.

Ahilik teşkilatının Anadolu'nun vatan olması, Türkleşmesi ve İslamlaşmasında etkisi olmuştur. Ahiliğin, toplumsal alanda vazife alacak kişiler içerisinde ehil olanların seçimi, dayanışma ve kardeşliği teşvik etmesi, eğitim ve iş imkânı sunarak üretimi teşvik



etmesi, dinî tasavvufî eğitim verilmesi, Bâcîyân-ı Rum adı altında kadın eğitimi ele alması, mesleki alanda dayanışmayı telkin etmesi, göçebe Türkmen unsurun yerleşik hayata intibaklarını sağlaması, sosyal hayata ilişkin örnek tavırlar sergilemesi gibi pek çok alanda etkileri olmuştur. Bu çerçevede Ahiliğin Anadolu'da dayanışma ve sosyal





kontrolü de sağlayan bir sosyal güvenlik müessesesi gibi görüldüğü söylenebilir.

Ahilik, kelime anlamı olarak Arapça "kardeşim" veya Türkçe "akı" (Dîvânu Lugâtî't-

Türk'te) "cömert", "eli açık" anlamında kullanılmaktadır. Ahiliğin başlangıçta bir esnaf teşkilatı olarak ortaya çıkmadığı, içlerinde kadı, müderris, devlet adamlarının, askerî görevlilerin bulunduğu ve toplumun

bütün kesimlerini kucakladığı bilinmektedir. Ahilik kavram olarak 13. yüzyıldan sonra bir esnaf ve sanatkâr birliği hâline gelmiştir. Anadolu'daki ilk Türkçe fütuvvetnâmelerde Ahiliğin gayesi, insanın dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamak ve "âleme nizâm vermek" şeklinde belirtilmiştir.

Anadolu'da Ahiliğinin kurucusu Ahi Evran'dır. Ahi Evran 1171 (H.566) yılında İran'ın Batı Azerbaycan tarafında bulunan Hoy kasabasında doğmuş olup asıl adı Mahmut'tur. İlk eğitimi memleketi Azerbaycan'da almış daha sonra Horasan ve Maverâünnehr'e gitmiş, orada eğitimine devam etmiştir. Ahi Evran, Evhadüddin Kirmani'den tefsir, hadis, fıkıh, kelâm ve tıp alanında dersler almış, İbn-i Sina'nın, Sühreverdi el-Maktul ve Fahrettin Razi'nin eserlerinden faydalanmış, ilim yönünden kendisini geliştirmiştir.

Ahi Evran, 13. yüzyıl başlarında Selçuklu Sultanı I. Gıyaseddin Keyhüsrev döneminde Muhyiddin Arabî ve hocası Evhadüddin Kirmani ile birlikte Anadolu'ya gelmiş, burada özellikle esnafa dinî konularda nasihatlerde bulunmuştur. Ahi Evran Anadolu'da bulunduğu sırada Kayseri'de bir debbağ atölyesi kurmuştur. Burada zanaatkârlar tarafından sevilmiş, hürmet görmüştür. Bu sırada Moğol tehlikesine karşı halkı teşkilatlandırdığı da bilinmektedir. 1237 yılında I. Alâeddin Keykubat'ın öldürülmesi üzerine Sultan'la gönül bağı bulunan Ahiler, II. Gıyaseddin Keyhüsrev ve Vezir Sadettin Köpek'e karşı tavır almışlardır.

II. Gıyaseddin Keyhüsrev'in ölümünden sonra Celaleddin Karatay zamanında Ahiler ve Türkmenler üzerindeki baskının kalktığı bilinmektedir. Ahi Evran Denizli ve Konya'da

bulunmuş, daha sonra ise Kırşehir'e gelmiş, vefatına kadar Kırşehir'de kalmıştır. Ahi Evran'ın kabri Kırşehir'de kendi adı ile anılan caminin bitişiğindedir. Ahi Evran Camii, 1482 yılında onun adına yaptırılmıştır. Zaviye planlı mescit Ahiliğin kurucusu Ahi Evran'ın türbesi ve zaviye-tekke olarak kullanılan mekânlardan oluşmaktadır.

Ahiler, Selçuklu ve Osmanlı coğrafyasında bütün şehir ve kasabalarda yiğit, Ahi ve Şeyh sistemi içerisinde teşkilatlanmıştır. Ahiliğin Anadolu, Balkanlar, Kırım, Kazan ve Türk kültür coğrafyasının pek çok yerinde teşkilatlandığı görülmektedir. Ahi Evran, esnafı teşkilatlandırmış, Selçuklu ve Osmanlı coğrafyasında sanat icra eden bütün esnaf kuruluşlarının merkezi Kırşehir olmuştur. Bu sebeple icazetnameler de buradan verilmiştir.

Anadolu'da Türkmenlerin yaşadığı, yerleştiği hemen her yerde Ahi zaviyeleri bulunmaktadır. Ahiler, zaviyelerinin ayakta kalabilmesi için vakıf sistemi içerisinde tahsisatta bulunarak zaviyelere sahip çıkmışlardır. Buralarda genel işleyiş ve vazifeler vakıf kuralları çerçevesinde belirlenmiştir. Bu zaviyeler memlekete gelen yabancıları karşılama, yiyecek ve kalacakları mekânları temin etme, karşılaşılabilecekleri olumsuz etkilerden onları koruma gibi işlevler üstlenmiştir. Bu zaviyelerde hizmet eden gençlere fityan, önderlerine de Ahi denilmekteydi. İbni Batuta, Ahi dervişleri; "kerem sahibi ve cömert, yabancıları, gariplere büyük şefkat ve muhabbet gösteren, gelene geçene yardımlarını esirgemeyip, bunları kendi hısımları imiş gibi kucaklayan sonsuz sevgi dolu dervişler" olarak tasvir edilmişlerdir.





Ahi teşkilatına mensup olan kişilerin bağlı bulundukları temel ilkeleri belirleyen, hareket tarzını ve hükümlerini bildiren kitaba "Fütuvvetnâme" adı verilmiştir. Ahiliğin esasları, ahlak kaideleri, nasihatleri gibi hususlar bu kitapta bulunmaktadır. Ahi Evran'ın Ahilik teşkilatına giren kimseler için verdiği Ahiliğin temel ilkeleri hâline gelen öğütleri şunlardır: Elini açık tut, sofranı açık tut, kapını açık tut, gözünü bağlı tut, dilini bağlı tut ve belini bağlı tut.

Ahilik, Kırşehir, Konya, Kastamonu, Kütahya ve Denizli başta olmak üzere Anadolu'nun hemen her yerinde yayılma imkânı bulmuştur. Örneğin Selçuklular devrinde Kütahya, Denizli gibi şehirler ve kazalarında geleneksel Ahi yapılanmasının mevcudiyetinin bulunduğu bilinmektedir. Ancak Germiyanogulları beyleri zamanında Denizli ve Kütahya gibi yörelerde Ahilerin yoğun bir biçimde meskûn bulundukları ve bunların işlek zaviyelerinin mevcudiyeti üzerine kaynaklar daha tatmin edici bilgiler sunabilmektedir. Özellikle İbni Batuta'nın Denizli yöresindeki Ahiler ve bu zümrenin çalışma biçimleri hakkında aktardığı bilgiler gerçekten ilgi çekicidir.

Germiyan muhitinde Ahilerin etkin bulundukları yörelerin öncelikle büyük kentler olduğu tespiti yapılabilir. Bunda Kütahya ve Denizli gibi kentlerin idari, ticari, ekonomik, sosyal ve kültürel bakımlardan ileri seviyede bulunmalarının etkisi büyüktür. Esnaf ve zanaatkârlıkla iştigal eden, üretimini devamlı artırmaya çalışan, Anadolu'nun ve İslam dünyasının mühim ticaret ve kültür merkezleriyle daimi surette irtibat hâlinde olmaya dikkat eden Ahiler, elbette ki öncelikli olarak nüfusu fazla, üretim ve tüketim kapasitesi yüksek kentlerde meskûn bulunacaklardır.

Ahilerin ulaşım ve ticaret yolları üzerinde bulunan kasaba ve köylerde de tekke-zaviye açtıkları bilinmektedir. Şeyhlü, Honaz, Eğri-göz gibi kasabalar ile çevre köylerdeki Ahi zaviyeleri bu durumu izah etmektedir. Sırf bu bölgede tespit edilebilen Ahilerin taşıdıkları isimler dikkat çekicidir. Bunlar umumiyetle Selçuklu ve Beylikler Devri Anadolu'sunun karakteristik Türk adlarıdır: Ahi Arslan, Ahi Bektaş, Ahi Çakır, Ahi Çalış, Ahi Durmuş, Ahi Ece, Ahi Er-basan, Ahi Güveği, Ahi Sökmen, Ahi Sülemiş, Ahi Timur, Ahi Timurtaş, Ahi Tokat, Ahi Tuman, Ahi Yahşi, Ahi Yol-beyi, Ahi Ziyaretçi vb. Diğer bazı Ahi adları ise Anadolu'da Müslüman halkın benimseyip taşıdığı tipik Müslüman-Türk adlarındandır: Ahi Alâaddin, Ahi Ali, Ahi Bâyezid, Ahi Cârullah, Ahi Elvan, Ahi Eşrâf, Ahi Hacı, Ahi Halil, Ahi Hayreddin, Ahi Hoca, Ahi İzzeddin, Ahi Mahmud, Ahi Mehmed, Ahi Murad, Ahi Mustafa, Ahi Paşa, Ahi Seydi, Ahi Sinan, Ahi Yahya, Ahi Yakup gibi örnekler verilebilir. Anadolu'nun diğer yerlerinde de buna benzer misaller çoktur.

Kaynakça

Bayram, Mikâil, *Ahi Evren ve Ahi Teşkilatının Kuruluşu* Konya, 1991.

Cunbur, Müjgan, *Kastamonu Tarihinde Ahiler ve Esnaf Kuruluşları Türk Tarihinde ve Kültüründe Kastamonu-Tebliğler*, Ankara, 1989, s.7-8.

Köksal, M. Fatih, *Ahi Evran ve Ahilik Kırşehir*, 2006.

Köksal, Mustafa, *Ahilik Kültürünün Dünü ve Bugünü Kırşehir*, 2007, s.154-174.

Yakupoğlu, Cevdet, *Selçuklular, Beylikler ve Osmanlı Döneminde Kastamonu Çevresinde Ahiler*, Erdem, Sayı:55, (Aralık 2009), s.157-174.

Yakupoğlu, Cevdet, *Germiyanoglu Muhitinde Ahiler ve Zaviyeleri*, *Turkish Studies*, Volume: 4/3, (Spring 2009), s.2264-2285

Ahi teşkilatı öncelikle bireye toplumda saygın bir mevki kazandıracak olan ve toplumda işe yarayacak bir “meslek” edinmesini sağlar.

Çağımızın Değerleri Işığında İnsan, Toplum ve Ahilik

Doç. Dr. Seyfi YILDIRIM

MAKALE



İnsanın daima esas çabası günlük geçimini sağlamak ve bunu mümkün olduğunca garantiye alacak şekilde önlemleri almaktır. Bu noktada Anadolu’da Selçuklu egemenliğinin hüküm sürdüğü dönemlerde de insanın temel gayesi aynen böyledir. Ahiliğin ortaya çıktığı ve geliştiği çağlar ile günümüz arasında birçok açıdan muazzam farklar bulunmaktadır. En temel olarak çağımızın değerleri ile o zamanların değerleri arasındaki farklar artık bir uçurum mesabesindedir.

Ahilik öncelikle Anadolu’da henüz yeni olan ve bu toprakları kendisi için bir yurt edinmeye çalışan ve çoğunlukla da “konar-göçer” olan Türk topluluğunu bir meslek teşkilatlanması etrafında birleştirerek güç birliği sağlamaya çalışan bir oluşumdur. Bu güç birliği sadece maddi bir amaca hapsedilmiş olmaktan daha büyük ve daha yüce amaçlara matuf olup bi-



reyden başlayarak toplumun önemli bir kesimini kuşatacak bir mahiyet arz eder.

Ahi teşkilatı öncelikle bireye toplumda saygın bir mevki kazandıracak olan ve toplumda işe yarayacak bir "meslek" edinmesini sağlar. Mesleğin toplumda saygı duyulan adı ise "Zanaat" tır. Bu süreç ustalığa talip olan bireyin oldukça uzun bir dönem gözlenmesine dayanır. Bu gözlem kişinin talip olduğu mesleğin ürün ya da hizmetini nasıl iyi yaptığı ile sınırlı olmayıp aynı zamanda kişinin ahlaki kaidelere uyup uymamasını da içermektedir. Böylece bir maharet sahibi olacak olan birey toplumda hürmete layık olmanın getireceği manevi doyumunun yanı sıra günlük geçimini yani maişetini de helal yoldan temin etmesini sağlayarak insanın mutlu olması için gerekli alt yapıyı oluşturmuş olacaktır.

Bu gerçekleştirilirken nasıl gerçekleştiği de önem kazanmaktadır. Manevi doyumun ve maddi kazancın helal olmasına azami seviyede özen gösterilmektedir. Bu çerçevede çıraklıktan ustalığa kadar geçen sürecin dinî ve insani değerler çerçevesinde dürüstlük, meslektaşlarının haklarına hürmet, el emeğiyle ortaya koyduğu ürün ve hizmetin kalitesi, haram-helal, temizlik, ibadete devam gibi çok çeşitli kriterler eşliğinde yürütmesine dikkat edilmektedir. Bu kriterler iyi bir ustalık inşası gibi mesleki nitelik kadar düzgün, dürüst, kanaatkâr, temiz bir birey yetiştirilmesi hususlarının öne çıkmasında etkili olan unsurları ifade etmektedir.

Bu ocağa ilk kabul edilen kişi yani "feta" (yiğit) temel olarak üç eğitimden geçer: Ahlaki, askerî ve mesleki eğitim. Bu şekilde birçok açıdan donanıma sahip olan bireylerin yer al-



diği bir toplumun ise en başta mutlu ve güçlü bir yapı arz edeceği açıktır. Böyle bir toplum ise güçlü bir devletin varlığını ortaya çıkarmaktadır ve çıkarmıştır da. Askerî olarak da bir güce sahip olan Ahiler Anadolu'da İlhanlılara karşı duruşta ön planda olmuşlar, Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda da etkili olmuşlardır.

Ahilik teşkilatı "zanaat" esas etrafında Anadolu'ya gelmiş milyonlarca Türk'ün bu topraklarda kalıcı olmasını sağlamak için ortaya çıkmış, "fütüvvet" denilen ulvi değerleri kurup yaşatan, bu şekilde de mutlu bir birey ve mutlu bir toplum yapısının oluşmasında ve nihayetinde de güçlü bir devletin kurulmasında büyük katkısı olan oldukça geniş bir teşkilatlanmadır. Bu teşkilatın ana kaynakları ise Türklük ve İslamıktır. Bu sistem yüzyıllar

boyunca Türk ahaliyi toplumun değerli bir üyesi yapacak olan "Ahi" sıfatı ile sıfatlandırarak aynı zamanda yerleşik hayatın gerektirdiği iş bölümünü de sağlamak suretiyle sağlam bir toplumsal yapının oluşmasına da büyük katkı yapmıştır. Dönemin devlet yapısının kuşatmadığı birçok hizmetin bu teşkilat vasıtasıyla yerine getirilmesi de teşkilatın güçlü yönlerinden birini teşkil eder. Yani güçlü bir sivil toplum teşkilatı olarak devletin ulaşamadığı noktalarda boşluğu doldurarak Anadolu coğrafyasında birlikte yaşamının alt yapısını güçlendiren bir unsur olmuştur.

Ahiliğin ortaya koyduğu bu değerler Osmanlı Devleti'nin duraklama dönemine girmesiyle birlikte yara almaya başlayacaktır. 19. yüzyıl modern tabir edilen bir dünyanın yeni teknolojiler vasıtasıyla dünyayı sarstığı bir çağ olarak anılır. Bu çağda siyasetin, ekonominin, teknolojinin ve siyasetin merkezi olan Avrupa değerleri, dünyanın diğer bölgelerinde yaşayan toplum ve yönetimlerin ulaşmak istedikleri değerler olarak yüceltili.

Ahilik ve onun ortaya koyduğu değerler, 19. yüzyılda Avrupa'nın ortaya çıkardığı sanayileşmenin etkileriyle birlikte artık bir daha ayağa kalkamayacak derecede bitap düşecek ve ortadan kalkacaktır. Sanayileşme klasik üretim-tüketim mekanizmasını temelden sarsarak yeni bir düzen ortaya koyacaktır. Bu düzen ise daha alçak gönüllü olan ve mesleki dayanışmayı da esas alan üretim-tüketim mekanizmasını kökten sarsarak yerini acımasız bir rekabete bırakacaktır. 1838 Serbest Ticaret Antlaşmaları'nın getirdiği haksız rekabet Ahiliğin ortaya koyduğu tüm ulvi değerleri yok edecek gelişmelerin en ağırı olmuştur. Ahilik amaç olarak insanı odağına almışken önce merkantilizm sonra





da kapitalizmin ağır baskısı sonucunda üretim mekanizmasında asıl amaç üretim, insan ise bunu gerçekleştiren araç hâline getirildi. İnsan fabrikasyon üretimin bir dışlisi hâline getirildi. Böylece çok küçük yaşlardaki çocuklar dâhil olmak üzere insanlar bu dışlileri oluşturan mekanik bir statüye indirgendi.

Bütün bu gelişmeler Ahiliğin insanı bir bütün olarak ele alarak bütün yönleriyle geliştirmeye çalıştığı mekanizmayı bozacaktır. Ahiliğin öngördüğü "tesanüd" yani dayanışma esası da ortadan bu şekilde kalkacaktır. Tesanüde dayanan bir toplum yapısında ise huzur ve mutluluk, birbirinin ekmeğini kazanma hakkına saygı ile birlikte toplumsal bir barışı da beraberinde getirmektedir.

Sanayi alt yapısı zayıf olan toplumlar, "tesanüd" yerine rekabetçi, insafsız ve acımasız bir ekonomik yapıyı uygulamak zorunda kaldıklarında toplumsal barış bozuldu. Zaten Batı'nın fabrikasyon ürünlerinin piyasaları kaplamasının ardından iç üretim kökünden sarsılarak kanaatkâr üretimi esas alan ve artık eski sıfatını kazanan Ahilik sisteminin öngördüğü değerler de artık geçerliliğini yitirdi.

Günümüzde görünüşte daha zengin, müreffeh bir ortam olduğu şüphesiz. Ancak eskiye göre daha mutlu olduğumuzu, insanî değerlerin daha yukarılara tırmandığını söyleyemeyiz. Rekabetin diğerlerini yaşatmamaya dayalı ölümcül dokusunun gittikçe daha da zalimleştiği bir çağı yaşıyoruz. Tarihte yaşanan çeşitli tecrübeler ve iyi örnekler her zamankinden daha fazla ihtiyacımız olduğu

çok açık. Üstelik devletin birçok hizmeti yeniden sivil toplum kuruluşlarına devrettiği, sivil toplum kuruluşlarının öneminin daha da arttığı bir dönemde, Ahilik gelenek ve tecrübelerine daha fazla atıf yapılması da kaçınılmaz hâle gelmiştir. Yani sağlam niteliklere sahip insan yetiştirmek ve bu insanlardan oluşan güçlü bir toplum oluşturma'nın en etkili yollarından biri, Ahiliğin çağlar boyunca gerçekleştirdiği başarılarla ve tecrübelerine biraz daha kulak vermekten geçmektedir.

Kaynakça

Veysi Erken, *Bir Sivil Örgütlenme Modeli Ahilik*, Berikan Yayınevi, Ankara 2008.

Mustafa Köksal, *Ahilik Kültürünün Dünü ve Bugünü*, İla-veli 3. Baskı, Kırşehir Belediyesi, Ankara 2007.

Yusuf Ekinci, *Ahilik*, Genişletilmiş 10. Baskı, Ankara 2008.

Orhan Türkdoğan, *Türkiye'nin Sanayileşmesi; Dün, Bugün, Yarın*, Emel Matbaası, Ankara 1981.

Aslan Özmen, *2000 Yılında Türkiye, Osmanlı Matbaası*, İstanbul 1991.

Sabahattin Güllülü, *Ahi Birlikleri*, Ötüken Yayınları, İstanbul 1977.

Neşet Çağatay, *Bir Türk Kurumu Olan Ahilik*, TTK Basımevi, Ankara 1997.



Kardeşliğe ve Birliğe Açılan Kapı, “Ahilik”



Çağatay Yasin KARABOĞA

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü
Daire Başkanı

kendine güvenen, minnetsiz yaşam yeteneğini kazandıran bir ruh aşılamıştır.

Teşkilatlanmasıyla; “tüketici hakkı”, “adil rekabet ortamı”, “kooperatifçilik”, “sivil toplum kuruluşu”, “sigortacılık”, “ürün standardı ve kalite”, “ombudsmanlık” gibi günümüzde sosyal ve ticari yaşamın en önemli kavramlarının Anadolu’daki öncü kuruluşu olmuştur.

Ahiler her daim devletin yanında olmuşlardır. Ticaret ve zanaat erbabı olan Ahiler, yeri geldiği zaman idareci, yeri geldiğinde hak tesis edici ve arabulucu olmuş; asker olarak vatani savunmuş, devlete her koşulda ve en iyi şekilde hizmet etmişlerdir.

Ahilik sistemi, temeline ticari ahlakı oturtmuş; iyilik, şefkat, merhamet, doğruluk, helal kazanç, birlik ve beraberlik gibi insani değerleri yücelten bir değerler manzumesi olmuştur. Bu değerlerin kaynağını ise Kur’an-ı Kerim’in emirleri ve Hz. Peygamberin (s.a.s) sünneti oluşturmuştur.

Fütüvvetnamelerde yer alan;

- Namazı bırakmamak.

Ahilik, XIII. yüzyılda Anadolu coğrafyasında vücut bulan bir esnaf teşkilatı olmasının yanı sıra, insanlığın en önemli değerlerine hizmet eden, kaynağını İslam medeniyetinden almış, Anadolu Selçuklu Devleti’nin mayasında vücut bulan, Osmanlı Devleti’nin kurulmasında ve cihan devleti olmasında son derece etkili olmuş bir medeniyet projesidir.

Yaşamak için yaşatmayı öğütleyen, mükemmel insanı ve mükemmel toplumu hedef alan Ahilik sistemi, Anadolu insanına, hak ölçüsünde, helal yoldan alın teri ile geçinme; başı dik,



- Hakk'a, hukuka, hakkaniyete riayet etmek.
- Dünya yaşamına esir olmamak.
- Haya (ar, utanma) sahibi olmak.
- Nefsin esiri olmamak.
- Helal yoldan kazanmak.
- Muhtaç ve düşkün olan kimselere yardımda bulunmak.
- İyiliği emretmek, kötülükten alıkoymak.
- İyi huylu ve güzel ahlaklı olmak.
- Hata ve kusurları kendi nefsinde aramak.
- Maiyetinde ve hizmetindekileri korumak ve gözetmek.
- Allah'ın emir ve yasaklarına uymak.
- İçi dışı, özü sözü bir olmak.
- Ahdinde, sözünde ve sevginde vefalı olmak.
- Hataları yüze vurmamak.
- Sır tutmak ve açığa vurmamak.

Ahiliğin temel prensiplerinden yalnızca birkaçıdır.

Söz konusu prensiplere bakıldığında, toplum içinde üstün bir sınıfın bulunmadığını bu kapsamda insanlar arasında farklılık ve ayrılık gözetilmediğini ve eşitliğin en temel ilke sayıldığını, nefsin esiri olmadan helal yoldan kazanmaya, yardımlaşma ve dayanışma kültürüne, hakka ve hakkaniyete verilen önemi, yapılan anlaşmaya ve verilen söze atfedilen değeri açık bir şekilde görmek mümkün olmaktadır.

Erdem, ilim, dürüstlük ve çalışma kapısı olan Ahilik teşkilatı içerisinde yer alabilmek, kısaca Ahi kabul edilebilmek için kişinin;

1. Eli açık olmalıdır; Cömertlikte bulunan insan "Veren el alan elden hayırlıdır." ha-



dis-i şerifi ışığında Hakk Teala'nın lütfuna mazhar olur.

2. Kapısı açık olmalıdır; yani, misafirperver olmalıdır. Zira, Nebevi ahlakın gereği de budur.

3. Sofrası açık olmalıdır; yani, bir dilim ekmeğini dahi paylaşabilmelidir. Bolluk ve bereketin sırrı bu düsturda gizlidir.

4. Gözü kapalı olmalıdır; yani, harama ilişmemeli, ayıbı açığa çıkaran değil gizleyen olmalıdır. Böylece Allah da kıyamet gününde onun ayıbını örter.

5. Dili bağlı olmalıdır; yani, kimseye kötü söz söylememeli, gıybet etmemeli ve hiç bir zaman iftirada bulunmamalıdır. Çünkü





dil insan ruhunun aynasıdır ve o ayna her zaman pür-i pak olmalıdır.

6. Beli bağlı olmalıdır; yani, kimsenin namusuna, haysiyet ve şerefine göz dikmemelidir. Çünkü hayâ iman gereğidir.

Maddenin kutsallaştığı ve mananın öneminin azalmaya başladığı günümüzde; maddeye ve manaya ibretli bir şekilde basiretli gözlerle bakmayı öğütleyen Ahilik sistemi, ecdadımızca bütün beşeriyete hediye edilmiştir.

Bu kapsamda, Ahilik prensip ve kurallarının toplumun tüm kesimlerine ve gönül coğrafyamıza aktarılması kardeşlik ve birliğimizi kuvvetlendirecek, ticari ve sosyal hayatı zenginleştirecek, topyekûn bir refah artışı sağlayacaktır.

Hakkı, hukuku her daim yüceltmış bir medeniyetin mensupları olarak; milletimizin önemli hasletlerinden biri olan yardımlaşma, birlik ve beraberlik duygusu ile ekonomik, sosyal ve kültürel öğeleri uhdesinde barındıran Ahilik değerlerini öğrenmek ve öğretmek toplumsal vazifemiz olmalıdır.

Bu minvalde, söz konusu kural ve değerler sosyal, kültürel ve iktisadi hayatın temel kaideleri arasında yer aldıkça, insan hakkının yüceltildiği, adaletin en sağlam şekilde tesis edildiği, saygılı ve sağlıklı ilişkilerin kurulduğu, ticari hayatta ise haksız rekabetin azaldığı, güvenli ticaretin arttığı, ürün standardının ve kalitenin yükseldiği, hepsinden önemlisi de birlik ve beraberlik hukukunun hâkim olduğu bir ortamı ve kardeşliğimizin pekişmesini tesis etmiş olacağız.

Kaynakça

- 1- Öztürk, N.(2002). "Ahilik Teşkilatı ve Günümüz Ekonomisi, Çalışma Hayatı ve İş Ahlakı Açısından Değerlendirilmesi" Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
- 2- Erdoğan, A. (2011). Ankara Ahileri ve Eserleri, Ankara Büyükşehir Belediyesi Yayınları.
- 3- Atik, K. (2011). "Ahilik ve Siyaset" Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sayı 13.
- 4- Özerkmen, N. (2004). "Ahiliğin Tarihsel Toplumsal Temelleri ve Temel Toplumsal Fonksiyonları- Sosyolojik Yaklaşım" Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Dergisi. Sayı. 44.
- 5- Erken, Veysi (2008), Bir Sivil Örgütlenme Modeli Ahilik. Seba Yayınları



Hazine Destekli Esnaf ve Sanatkâr Kredileri

Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet

Kooperatifleri Kefaletiyle Kullandırılan

Halkbank Kredileri

Serhat SÜMER

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü
Gümrük ve Ticaret Uzmanı

Giriş

Dünya genelinde toplam işletme sayılarının fazlalığı ve toplam istihdama yaptıkları katkılardan dolayı mikro işletmeler ekonomik birimler arasındaki en önemli unsurlardan biridir. Mikro işletmeler daha büyük ölçekli işletmelere nazaran daha küçük sermaye ile daha hızlı şekilde faaliyete geçebildiğinden durağan ekonomileri canlandırma noktasında önemli bir etkiye sahiptirler. Bu işletmelerin ülkeye katkısı sadece ekonomiyle sınırlı olmayıp, toplumların sosyal hayatlarını da doğrudan etkilemektedir.

Mikro işletmeler esnek yapıları, daha hızlı karar alma süreçlerine sahip olmaları, istihdama kolaylıkla katkı sağlamaları gibi özellikleri ile ön plana çıkmaktadırlar. Son yıllarda ortaya çıkan küresel krizler, ülkelerin makro ekonomik politikalarına verdiği önem kadar mikro ekonomik politikalarına da önem vermesi gerektiğini ortaya koymuştur. Ülkeler, mikro işletmelerin içinde yer aldığı küçük işletmelerin, ekonominin itici gücü olabileceğine dair düşüncelerin

güç kazanmasıyla küçük işletmelere ayrı bir önem vermektedirler.

Mikro işletme - Esnaf ve Sanatkâr Kavramı

Mikro işletmeler, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de KOBİ¹ sınıflandırması içerisinde ölçeklerine göre işletmeler arasında en büyük paya sahiptirler. TÜİK verilerine göre tüm işletmelerin %97’sini mikro işletmeler oluşturmaktadır. Tablo 1’de ayrıntısı verilen KOBİ sınıflandırmasına göre mikro işletmeler 10 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 10 Milyon TL’yi aşmayan işletmeler olarak tanımlanmaktadır.

¹ 4 Kasım 2012 tarihli ve 28457 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Küçük Ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile KOBİ tanımı yapılmıştır.



Tablo 1. Türkiye’de KOBİ Sınıflandırması

	Mikro İşletme	Küçük İşletme	Orta İşletme
Çalışan Sayısı	<9	10-49	50-249
Yıllık Net Satış Hasılası (TL)	≤1.000.000	≤8.000.000	≤40.000.000
Yıllık Mali Bilançosu	≤1.000.000	≤8.000.000	≤40.000.000

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS) verilerine göre Türkiye’de 1,7 milyonun üzerinde esnaf ve sanatkâr işletmesi bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkârlar, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda yer alan esnaf ve sanatkâr tanımına göre mikro ölçekli işletmeler sınıfına girmektedir.

Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Kefaletiyle Kullandırılan Halkbank Kredileri

Türkiye’de ekonomik değer üreten kesimler devlet tarafından teşvik ve sübvansiyonlar ile desteklenmektedir. Örnek vermek gerekirse tarım ve hayvancılık ile uğraşan kesim Ziraat Bankası aracılığıyla desteklenmekteyken esnaf ve sanatkârlar da Halkbank aracılığıyla desteklenmektedir. Esnaf ve sanatkârların Halkbank’tan uygun koşullu kredi kullanırken gerek duyduğu kredi kefaleti teminatının sağlanması amacıyla da Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri (ESKKK) kurulmuştur.

Türkiye’de kredi kooperatiflerinin ilk kuruluşuna 10.08.1951 tarihinde başlanmış, bu tarihten itibaren sayıları artarak 1970 yılında 450 Kooperatif sayısına ulaşılmıştır. 1970 yılında

ülke genelindeki 450 Kooperatif, illerde birleşerek 14 Bölge Birliğini oluşturmuş ve bu Bölge Birlikleri de kendi aralarında örgütlenerek Ulusal düzeyde Merkez Birliği’ni oluşturmuşlardır.

Esnaf ve sanatkârlar, kefalet verebilecek durumda olan ve Türkiye’nin her ilinde bulunan 898 esnaf ve sanatkâr kredi ve kefalet kooperatifi kefaletiyle Hazine destekli Halkbank kredisi için ihtiyaç duydukları teminata rahatlıkla ulaşabilmektedirler.

Halkbank esnaf ve sanatkârlara kredi kullanırken vadesi bir yılın altında olan kredilerde yıllık %8 vadesi bir yılın üzerinde olan kredilerde ise %10’luk bir faiz oranı uygulamaktadır. Söz konusu kredilerde üst limit 150 bin TL’ye kadar çıkmakla beraber kredi faizinin %50’lik kısmı da Hazine tarafından karşılanmaktadır. Bu sayede esnaf ve sanatkârlar bir yıldan kısa vadeli kredilerde %4, bir yıldan uzun vadeli kredilerde ise %5’lik bir faiz oranı ile finansmana erişebilmektedirler. Güncel piyasa faiz oranları ile karşılaştırıldığında esnaf ve sanatkârların Hazine desteği sayesinde oldukça uygun şartlarda krediye ulaşabildiği rahatlıkla söylenebilir.

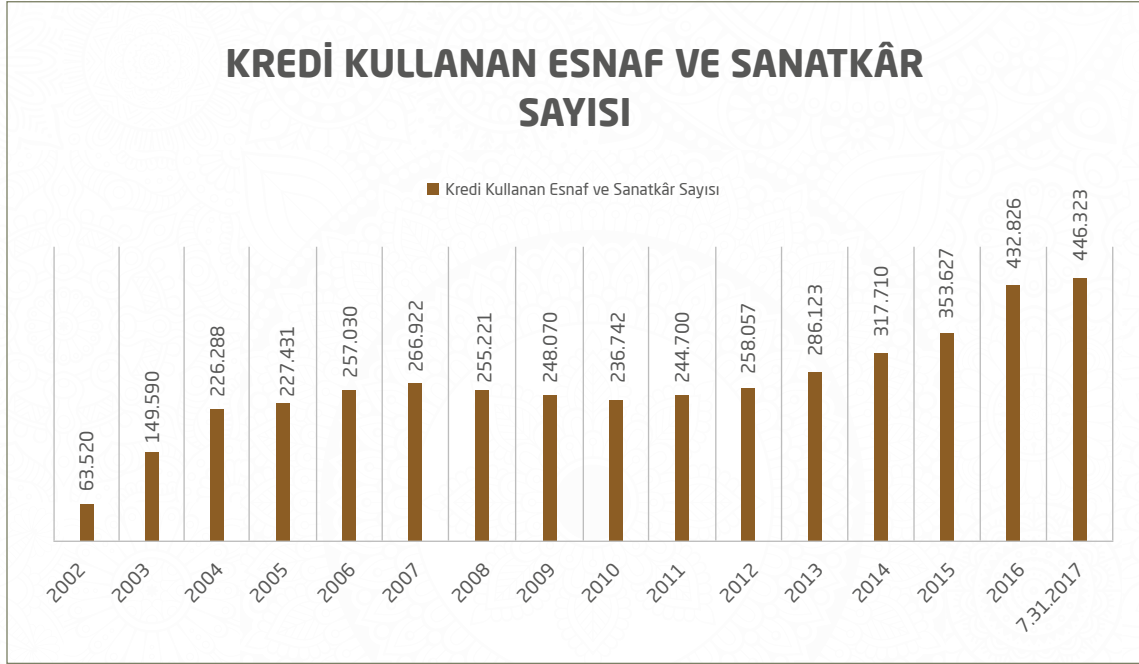
Söz konusu kredilere ek olarak esnaf ve sanatkârlar 100.000 TL Genç Girişimci Esnaf ve Sanatkâr Kredisi, Usta Girişimci Esnaf ve



Sanatkâr Kredisi ve Kaybolmaya Yüz Tutan Meslek Kredisi ile ESKKK kefaletiyle Halkbank'tan sıfır faizli kredi kullanma imkânına da sahiptirler.

ESKKK kefaletiyle Halkbank kredisi kullanan esnaf ve sanatkâr sayısı 2002 yılında 63.500 iken 2017 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla 446.323 sayısına ulaşmıştır.

Tablo 2. ESKKK Kefaletiyle Halkbank Kredisi Kullanan Esnaf ve Sanatkâr Sayısı



Artan kredi talebi karşısında esnaf ve sanatkârların faiz yükünü azaltmak için kamu bütçesinden ayrılan pay 2002 yılında 50 Milyon TL iken 2017 yılında 1 Milyar 257 Milyon TL olmuştur.

ESKKK kefaleti ile Halkbank tarafından kullanılan kredilerin başlıca avantajları şu şekildedir:

- **Kredi Sicilinin Bozulmaması**

Söz konusu kredileri kullanan esnaf ve sanatkârların kredi geri ödemesinde sıkıntıya düşmeleri durumunda borcun tamamına ESKKK'lar kefil olduğu için esnaf ve sanatkârların kredi sicili etkilanmemektedir.

- **Kolay Ulaşılabilirlik**

Esnaf ve sanatkârlar ihtiyaç duydukları krediye, gerek il merkezlerinde gerekse de ilçelerde faaliyet gösteren 898 ESKKK ve 900'ün üzerinde şubeye sahip olan Halkbank'a başvurarak ulaşma imkânına sahiptirler.

- **Faiz Sübvansiyonu**

Hazine'nin faiz sübvansiyonu sonrasında esnaf ve sanatkâr en fazla yıllık %5 oranında bir faiz ödemesi yaparak kredi kullanabilmektedir. Diğer bankaların kredi faizleri ile karşılaştırıldığında





da bu oranın oldukça düşük olduğu görülmektedir.

- **Sadece Esnafa Özel Olması**

Bu kredileri sadece esnaf ve sanatkâr sicilinde kayıtlı işletmelerin kullanabilmesi ayrıcalığı, esnaf ve sanatkârların büyük işletmeler karşısında rekabet güçlerini artırmaktadır.

- **Muafiyet ve İstisnalar**

Halkbank tarafından ESKKK'lar kefaletiyle kullandırılan kredilere tahakkuk ettirilen faizler ve alınan istihbarat ücretleri Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ile Damga Vergisi'nden istisna

tutulmuştur. Buna ek olarak söz konusu krediler Kaynak Kullanımı Destekleme Fonundan muaf tutularak kredi maliyeti daha aşağı çekilmiştir.

Kaynakça:

T.C. Başbakanlık Resmî Gazete.(2012). Küçük Ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik. 4 Kasım 2012 gün, 28457 sayılı.

Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Merkez Birliği [TESKOMB], (2013) <http://www.teskomb.org.tr/index.asp?p=40>

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı <http://www.gtb.gov.tr/>

Sümer, S. (2013) Avrupa Birliği Ve Dünya Ülkelerinde Mikro İşletmelere Uygulanan Teşvik Ve Destek Mekanizmalarının Türkiye'deki Uygulamalarla Karşılaştırılması Ve Türkiye'de Uygulanabilirliği Uzmanlık Tezi, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

*Esnaf ve Sanatkârların Değişim ve Dönüşümüne Katkı**Sağlayacak Bir Araç:****KOBİ Danışmanlığı¹*****Burhan AYDIN**Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü
Gümrük ve Ticaret Uzmanı

Gelişen ekonomik koşullar, yeni teknoloji ve üretim sistemleri, işletme yöneticilerinin daha yüksek bilgi seviyesinde olmalarını zorunlu kılarken bilgi ve öngörüye dayalı karar alma ihtiyacını doğurmaktadır. Söz konusu “bilgi” ihtiyacını etkin bir şekilde gideremeyen işletmeler, değişimin gerisinde kalmakta; zamanla rekabet güçlerini yitirmektedir.

Türkiye’deki esnaf ve sanatkâr işletmelerinin sorunları irdelenip bu sorunların kaynaklarına doğru inildikçe karşı karşıya olunan en temel problemlerden birinin “bilgi eksikliği” olduğu ortaya çıkmaktadır. Örneğin, finansmanla ilgili sorunların temelinde finansman kaynakları ve yöntemleri hakkında bilgi yetersizliği; pazarlama ile ilgili sorunların temelinde ise modern pazarlama yöntemleri hakkında bilgiye sahip olmama gibi sebepler yatmaktadır. Bu sebeple; esnaf ve sanatkâr işletmelerinin sorunlarını çözmeye, değişim ve dönüşümünü sağlamaya yönelik olarak atılacak önemli adımlardan biri, bilgi eksikliği sorununun çözümüne yönelik

tedbirler almaktır. Bu tedbirlerin başında da esnaf ve sanatkârlara yönelik danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi ve desteklenmesi gelmektedir.

KOBİ Danışmanlığı ve İşletmelere Etkileri

Sanayi Devrimi ile ortaya çıkan ve başlangıçta büyük işletmelerin faydalandığı ve yalnızca üretim yönetimi danışmanlığı hizmetleriyle kısıtlı bir nitelik taşıyan danışmanlık faaliyetleri, değişen ve gelişen koşullara paralel olarak zamanla her ölçekteki işletmeye hitap etmeye başlamış ve pazarlamadan finansmana, insan kaynaklarından bilgi yönetimine kadar çeşitli alanlarda hizmet verir hâle gelmiştir.

Danışmanlık hizmetlerinin çeşitlenmesi bağlamında gündeme gelen danışmanlık hizmetlerinden biri KOBİ danışmanlığıdır. KOBİ danışmanları; pazarlama, üretim ve finansman gibi çeşitli alanlarda genel ve yüzeysel bilgi ve becerilere sahip olan, aynı zamanda KOBİ ölçe-

¹ Bu makale, yazarın “KOBİ Danışmanlığına Yönelik Devlet Destekleri: Ülke İncelemeleri ve Türkiye Uygulamasına İlişkin Değerlendirmeler” adlı uzmanlık tezi kısaltılarak hazırlanmıştır.





ğinde uzmanlaşmış danışmanlardır (Japonya Uluslararası Kalkınma Ajansı, [JICA],2012). Bu yönleriyle aile hekimlerine benzetilmektedirler. KOBİ danışmanları işletmeleri kapsamlı bir incelemeye tabi tutmakta, işletmelerin sorunlarını ve bu sorunları ortadan kaldıracak çözüm yollarını tespit etmektedirler. Aile hekimliği sisteminde olduğu gibi, ihtiyaç duyulması hâlinde, işletmeleri belli alanlarda uzmanlaşmış danışmanlara (finans danışmanı, pazarlama danışmanı vb.) yönlendirmektedirler.

KOBİ’lerde danışman kullanımı günümüzde giderek yaygınlaşan bir eğilimdir. İşletme sahipleri, rekabet güçlerini koruyabilmek için avukat, muhasebeci, ticaret ortakları gibi destek sağlayıcıların yanında danışman kullanımına da ihtiyaç duymaktadır (Mercan, 2004:63). Danışmanlık hizmetlerinin KOBİ’ler açısından sağlayacağı faydaları da şu şekilde sıralamak mümkündür (Bildirgen, 2010:17-20);

- İşletmede mevcut olmayan bilgi ve becerileri sağlamak,
- Geçici ve profesyonel yardım sağlamak,
- Tarafsız bir gözle değerlendirme yapmak,
- İşletmede yapılacak yenilikleri teşhis etmek,
- Yeniliklerin uygulanmasını sağlamak,
- Sistemleri ve metotları geliştirmek,
- İşletme çalışanlarına eğitim vermek,
- Güncel bilgileri sağlamak,
- İmaj geliştirmek,
- Ürün geliştirmek,
- Diğer işletmeleri taklit etmek,
- İş bağlantıları kurmak.

Türkiye’deki KOBİ Danışmanlığı Sistemine İlişkin Değerlendirmeler

Türkiye’deki danışmanlık sektörü incelendiğinde, sektörün temel aktörünün özel danışmanlık şirketleri olduğu görülmektedir. Bunun yanında meslek kuruluşları, üniversiteler, bankalar ve diğer çeşitli kuruluşlarca danışmanlık hizmetleri verilmektedir.

Danışmanlık hizmetleri piyasasında çok sayıda danışmanlık firması vardır. Ancak bu firmaların birçoğu hizmet kalitesi ve güvenilirlik açısından yeterli değildir (Ertan, 2006:80). Profesyonel anlamda danışmanlık hizmeti veren nitelikli kuruluşlar, genellikle belli bir büyüklüğe sahip işletmelere yönelik hizmet vermekte olup küçük işletmelere yönelik diyalog geliştirememekte, üniversitelerin, üniversite-KOBİ iş birliği kapsamındaki faaliyetleri de yeterli olamamaktadır (Keskin ve Öksüz, 2012).

Danışmanlık sektörüne ilişkin standardizasyon ve belgelendirme çalışmaları yakın zamanda tamamlanmıştır. Meslek standartlarının ve belgelendirme süreçlerinin yerleşmemiş olması sektörün güvenli ve sağlıklı bir şekilde büyümesine engel olmaktadır. Temel varoluş nedenlerinden biri üyelerine danışmanlık sağlamak olan meslek kuruluşları teknik ve mali yetersizliklerden dolayı bu işlevi hakkıyla yerine getirmekten uzaktır.

Bu tespitler ışığında, Türkiye’de gerek esnaf ve sanatkâr işletmelerinde gerekse de diğer KOBİ’lerde, danışman kullanımını teşvik edecek bir ortamın tesis edilemediğini söylemek mümkündür. Nitekim yapılan araştırmalar bu işletmelerde danışman kullanımının oldukça düşük olduğunu göstermektedir. Danışman kullanımının düşük olmasının nedenleri; danış-

manlık hizmetleri ve bu hizmetlerin sağlayacağı faydalar konusunda farkındalığın yeterli düzeyde olmaması, danışmanlık firmalarına ya da danışmanlara güvenilmemesi ve danışmanlık hizmetlerinin finanse edilememesi olarak üç başlıkta özetlenebilir.

Son yıllarda esnaf ve sanatkârların danışmanlık firmalarından yararlanma oranında bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Ancak bu artış kamusal desteklerden faydalanma amacıyla kısıtlı kalmaktadır. Çeşitli danışmanlık firmaları, esnaf ve sanatkârlara KOSGEB, Kalkınma Ajansları gibi kuruluşların sağladığı desteklerden faydalanmak için ücret karşılığı bilgilendirme ve proje yönetimi danışmanlığı hizmeti vermektedir. Çoğu zaman proje başvuru işlemlerini yapmaktan ibaret olan bu hizmet, danışmanlıktan beklenen esas faydaları sağlamaktan uzaktır. Öte yandan, danışmanlık hizmeti verdiğini iddia eden bazı kişilerin işletme sahiplerini kamusal desteklerden faydalanma vaadiyle yanılttığı ve parasal kazanç elde ettiği de ifade edilmektedir (KOSGEB, 2012).

Esnaf ve Sanatkâr İşletmelerinde Danışmanlık Kullanımını Yaygınlaştırmaya Yönelik Bazı Öneriler

Esnaf ve sanatkârların danışmanlık hizmetlerine rağbet etmeme nedenlerinden hareketle, Türkiye’de esnaf ve sanatkârlar işletmelerinde danışmanlık kullanımını yaygınlaştırmak için alınabilecek tedbirlerden biri danışmanlık hizmetlerinin güvenilirliğinin ve kalitesinin artırılmasıdır. Bu kapsamda KOBİ danışmanlığına ilişkin meslek standartları ile ulusal yeterliliklerin yayımlanarak KOBİ Danışmanlığı Sertifikasyon Sisteminin kurulmuş olması ülkemiz

adına önemli bir kazanımdır. Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) tarafından KOBİ danışmanlığı konusunda yetkilendirilmiş ilk sınav ve belgelendirme kuruluşu olan Sakarya Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi 2017 yılı itibarıyla belgelendirme faaliyetine başlamıştır. Sistem işlerlik ve yaygınlık kazandıkça danışmanlık sektörüne olan güven artacaktır.

Danışmanlık kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik alınabilecek bir diğer tedbir, esnaf ve sanatkârların bu hizmetlere ulaşımını kolaylaştırmaktır. Bu kapsamda esnaf ve sanatkârlar arasında danışmanlık konusundaki farkındalığı artıracak tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmelidir. Kamu kurumları ve meslek kuruluşları iş birliğiyle yürütülecek tanıtım faaliyetlerinde internet kanalının kullanılması özellikle faydalı olacaktır. Bu konudaki bir başka önerimiz de esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşları bünyesinde danışmanlık merkezlerinin kurulmasıdır. Bu kuruluşların ülke çapına yayılmış olması ve esnaf ve sanatkârlarla yakın ilişki kurabilmesi etkin ve kolay ulaşılabilir bir danışmanlık ağının oluşturulmasına imkân tanımaktadır. Hâlihazırda meslek kuruluşlarındaki teknik ve finansal yetersizlerinden üstesinden gelmek adına verilecek danışmanlık hizmetinin finansmanına devletin katkı sağlaması gerekmektedir.

Danışmanlık kullanımına ilişkin devlet desteklerinin geliştirilmesi, esnaf ve sanatkârlar işletmelerinde danışmanlık kullanımının yaygınlaştırması amacıyla alınabilecek bir başka tedbirdir. Gelişmiş ülkelerdeki KOBİ desteklerinin yoğunlaştığı alanlardan biri danışmanlık hizmetleridir. Ülkemizde de başta KOSGEB destekleri olmak üzere danışmanlık kullanımını teşvik eden çeşitli araçlar bulunmakta-





dır. Bu kapsamda, mevcutlara ek olarak esnaf ve sanatkârların faydalandığı temel kamusal destek olan Hazine sübvansiyonlu Halkbank kredileri dâhilinde finansal desteğin yanında danışmanlık desteği de verilmesi faydalı olacaktır. Ayrıca, mali durumu kötüye giden işletmelere özel danışmanlık desteklerinin geliştirilmesi ile dış ticaret ve kaynak verimliliği gibi alanlara yönelik danışmanlık desteği araçlarının geliştirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

Bildirgen, M. (2010). *İşletmelerin Danışman Kullanma Eğilimlerinin Belirlenmesi ve Danışman Seçiminde İzledikleri Yöntemler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ersan, T. (2011). *Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelere (KOBİ) Yönelik Danışmanlık Sistemleri ve Türkiye İçin Bir Model Önerisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Japan International Corporation Agency (2012). *The Study On The SME Consultancy System Project in The Republic of Turkey Final Report (summary)*. Ankara.

Keskin, H., Öksüz, M. (2012). "KOSGEB Tarafından KOBİ'lere Sağlanan Eğitim ve Danışmanlık Hizmetleri." *Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi*, 24 (285), 22-25.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı. (2012). Dolandırıcılık uyarısı. <http://kosgeb.gov.tr/pages/ui/Haberler.aspx?ref=623>, Son Erişim Tarihi: 15 Ocak 2015.

Mercan, D. (2004). *KOBİ'lerde Dışsal Danışmanlık ve İletişim Hizmetlerinin Rolü: İhracatçı KOBİ'lere Yönelik Ampirik Bir Araştırma*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

İşletmelerin Faaliyetlerinin Sınıflandırılması

Mehmet Yasir Herdem
Ünal Okumuş

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü
Gümrük ve Ticaret Uzmanı

Giriş

Ticarete ilişkin verilerin ulusal ve uluslararası düzeyde sınıflandırılması amacıyla farklı sınıflama sistemleri kullanılmaktadır. Bu sistemlerden bazıları diğer sistemlere referans olma niteliği taşıyan ve zaman içinde kümülatif bir şekilde oluşan bir birikimin ürünüdür. Kullanım alanları ve yerel ihtiyaçlar dikkate alınarak referans sınıflamalara bağlı alt sınıflamalar oluşturulmakta veya diğer sınıflamalar ile referans sınıflama arasında oluşturulan geçiş anahtarlarıyla farklı sınıflamalar kullanılarak oluşturulan istatistikler arasında bağ kurularak istatistiklerin karşılaştırılabilir olması sağlanmaktadır.

Referans sınıflama sistemlerinin kullanımı, rutin ticari hayatın düzenlenmesinden afet ve olağanüstü durumlarda ülke potansiyelinin etkin kullanımına kadar birçok alanda büyük önem arz etmektedir. Referans sınıflamaların diğer sınıflamalardan farkı, süreklilik gözetilerek zaman içinde kümülatif şekilde oluşan bir birikim olması nedeniyle ulusal ve uluslararası alanda karşılaştırılabilirliğinin daha belirgin olmasıdır.

Ekonomik alanda uzun yıllardır yürütülen çalışmalar neticesinde önemli bir yol kat edilerek

ekonomik faaliyetlerin sınıflanması ile meslek sınıflaması gibi birçok farklı konuya sahip ticari sınıflama sistemi arasında bağ kurulması mümkün hâle gelmiştir. Örneğin; ekonomik faaliyetlerin sınıflandırıldığı NACE sınıflaması ile mesleklerin sınıflandırıldığı ISCO arasında geçiş anahtarları yoluyla bağ kurulmuştur.

NACE

Referans sınıflamaların kullanılması, ekonomik hayatta etkin istatistiki birimlerin ayrıntılı bir biçimde gruplandırılarak faydalı veri kümeleri hâlinde sınıflandırılması için önem arz etmektedir. Ülkemizde karşımıza çıkan en yaygın referans uygulama Avrupa Birliği'nde kullanılmakta olan NACE ekonomik faaliyet sınıflamasıdır. Fransızca (Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne) NACE olarak kısaltılan referans sistem Avrupa Birliği tarafından 1970 yılından beri geliştirilmekte olan ekonomik faaliyet sınıflama sisteminin genel adıdır. (EUROSTAT, 2017)

Kültürel ve tarihsel şartlar nedeniyle ihtiyaçlar farklılaştığından sınıflamalar da kullanım alanlarına göre kendi içinde farklı düzeylere ayrılmaktadır. Mesela Avrupa Birliği'nde NACE



1. KISIM	Kod	Ad
	H	ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA
2. KISIM	49	Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı
	49.4	Kara yolu ile yük taşımacılığı ve taşımacılık hizmetleri
	49.41	Kara yolu ile yük taşımacılığı
	49.41.01	Kara yolu ile şehir içi yük taşımacılığı (gıda, sıvı, kuru yük, vb.) (gaz ve petrol ürünleri hariç)
	49.41.02	Kara yolu ile şehirler arası yük taşımacılığı (gıda, sıvı, kuru yük, vb.) (gaz ve petrol ürünleri hariç)
	49.41.03	Kara yolu ile uluslararası yük taşımacılığı (gıda, sıvı, kuru yük, vb.) (gaz ve petrol ürünleri hariç)

ekonomik sınıflamasının dörtlülü digiti (1. kısım) kullanılırken ölkemizde yerel ihtiyaçlara uygun olarak ayrıntılandırılmış altılı (2. kısım) digit kullanılmaktadır.

Tablonun birinci kısmında yer alan "H, 49, 49.4 ve 49.41 vb." olarak tarif edilen faaliyet alanları Avrupa Birliğı tarafından kullanılan faaliyet kodlarını ifade etmektedir. Tablonun ikinci kısmında yer alan ve altı rakamdan oluşun "49.41.01, 49.41.02 ve 49.41.03 vb." faaliyet kodları ise Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla EUROSTAT'a uygun olarak oluşturulmuştur.

Tablonun 1. kısmı, uluslararası faaliyet kodlarını göstermekte olup değışiklik yapılamamaktadır. Altılı digitlerden oluşun 2. kısma ilişkin talepler ise Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) koordinesinde kamu kurum ve kuruluşlarının katılımıyla oluşturulan ve sektör temsilcilerinin katılımıyla oluşturulan yıl sonu toplantısında değıerlendirilerek karara bağlanmaktadır.

Tarihsel Gelişimi

NACE sınıflamasının temelleri ilk olarak 1961-63 arasında Avrupa Birliğı bünyesinde yürütölen NICE (Avrupa Birliklerinde Kurulmuş Sanayilerin Sınıflaması) çalışmalarıyla atılmıştır. Daha sonra kapsam genişletilerek NCE (Avrupa Birliklerindeki Ticaret Sınıflaması) oluşturulmuştur. Ancak bu sınıflamalar kısıtlı bir alanı düzenledikleri için ihtiyaca cevap veremediler. (T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 2005)

Daha sonra, 1970 yılına gelindiğinde NACE' nin ilk hâli kullanıma sunularak tüm ekonomik faaliyetleri kapsayan bir yapı ortaya konmuştur. Yine de ilk hâliyle NACE sisteminde bazı sıkıntılarla karşılaşılmıştır. İlk olarak ölkeleri NACE'yi kullanmaya zorlayacak yeterli mevzuat düzenlemesi olmadığından her ölkenin kendi sınıflamasına karşılık oluşturulmuş geçiş anahtarlarıyla dönüşömler sağlanıyordu. Geçiş anahtarlarının kullanılması çeşitli veri kayıplarına yol açmaktaydı. İkinci olarak sistem bu hâliyle Avrupa topluluklarına üye ölkeler dışında oluşturulmuş sınıflamalarla bir eşdeğerliğe sahip değıildi. Bu



da verilerin uluslararası karşılaştırılabilirliğinin önünde büyük bir engel teşkil ediyordu. (T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 2005)

Şubat 1989'da Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisinin ve EUROSTAT'ın birlikte yürüttüğü çalışmalar ile ISIC Rev.3 ortaya konmuştur. Buradan hareketle EUROSTAT 1970 yılında yapılan NACE sınıflamasını ISIC Rev.3'e uygun olarak güncellemiş ve NACE Rev.1'i ilan etmiştir. (T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, 2005) Son olarak 2006 yılının sonunda hâlâ kullanmakta olduğumuz NACE Rev.2 oluşturulmuştur. (EUROSTAT, 2017)

Ülkemizde NACE Kodları

Ülkemizde NACE'nin kullanımı nispeten yeni sayılabilir. NACE kodları; mükelleflerin ekonomik olarak sınıflandırılmasında Maliye Bakanlığı, istatistik çalışmalarında TÜİK, sigortalılık prim miktarlarının belirlenmesinde SGK ve kredi ve destekleme verilirken KOSGEB tarafından kullanılmaktadır. Bunun yanında TOBB tarafından da meslek komitelerinin iç işleyişini düzenlemek için kullanılmaktadır.

Ülkemizde şu anda güncel olarak kullanılan NACE Rev.2 (altılı düzey) Ekonomik Faaliyet Sınıflaması; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB), Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB), Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi (KOSGEB), Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), TOBB ve TESK'in katılımıyla oluşturulmuş ve 15 Ocak 2012 tarihinde TÜİK tarafından ilan edilerek kullanıma sunulmuştur. (Türkiye İstatistik Kurumu, 2015)

Esasen yürütülen çalışmalar bununla da sınırlı kalmamakta ve her yıl sonunda TÜİK başkanlığında ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla oluşturulan bir komite aracılığıyla NACE Rev.2

altılıya ilişkin uygulayıcılardan gelen talepler karara bağlanarak gerekli görülen güncellemeler yapılmaktadır.

Ülke genelinde ortak ve standart bir sınıflandırma dilinin kullanılması, kurumlar arası iletişimi de kolaylaştırmaktadır. Yeni bir iş yeri açılırken iş yerinin icra edeceği faaliyet alanının doğru belirlenmesi, iş yeri ile ilgili tüm kurum ve kuruluşlardaki işlemlerin doğru ve kolay şekilde ilerlemesine yardımcı olmaktadır.

Esnaf ve sanatkârlar açısından ele alındığında, yeni açılan iş yerlerinin faaliyet alanının belirlenmesi işlemi vergi dairelerinde gerçekleştirilmektedir. 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kuruluşları Kanunu'na göre vergi mükellefiyeti sonrası sicil ve oda kaydı yapılmaktadır. Sicil ve oda kayıtlarındaki mesleki faaliyetlerin ayrımı da yine NACE faaliyet kollarına göre yapılmaktadır (21.05.2016 tarihli Resmî Gazete).

Esnaf ve sanatkâr kesiminin yeni tanıştığı bir uygulama olması sebebiyle, geçiş sürecinde problem yaşanmaması için yoğun bir mesai ile çalışılmaktadır. Esnaf ve Sanatkârlar özelinde, NACE kodları ile Meslek Kolları hakkındaki detaylı inceleme bir sonraki sayıdaki makalemizde ele alınacaktır.

Kaynakça

EUROSTAT. (2017, 07 24). Glossary:Statistical classification of economic activities in the European Community (NACE). ec.europa.eu: [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Statistical_classification_of_economic_activities_in_the_European_Community_\(NACE\)](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Statistical_classification_of_economic_activities_in_the_European_Community_(NACE)) adresinden alındı.

T.C. Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü, *Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması*, Ankara, 2005.

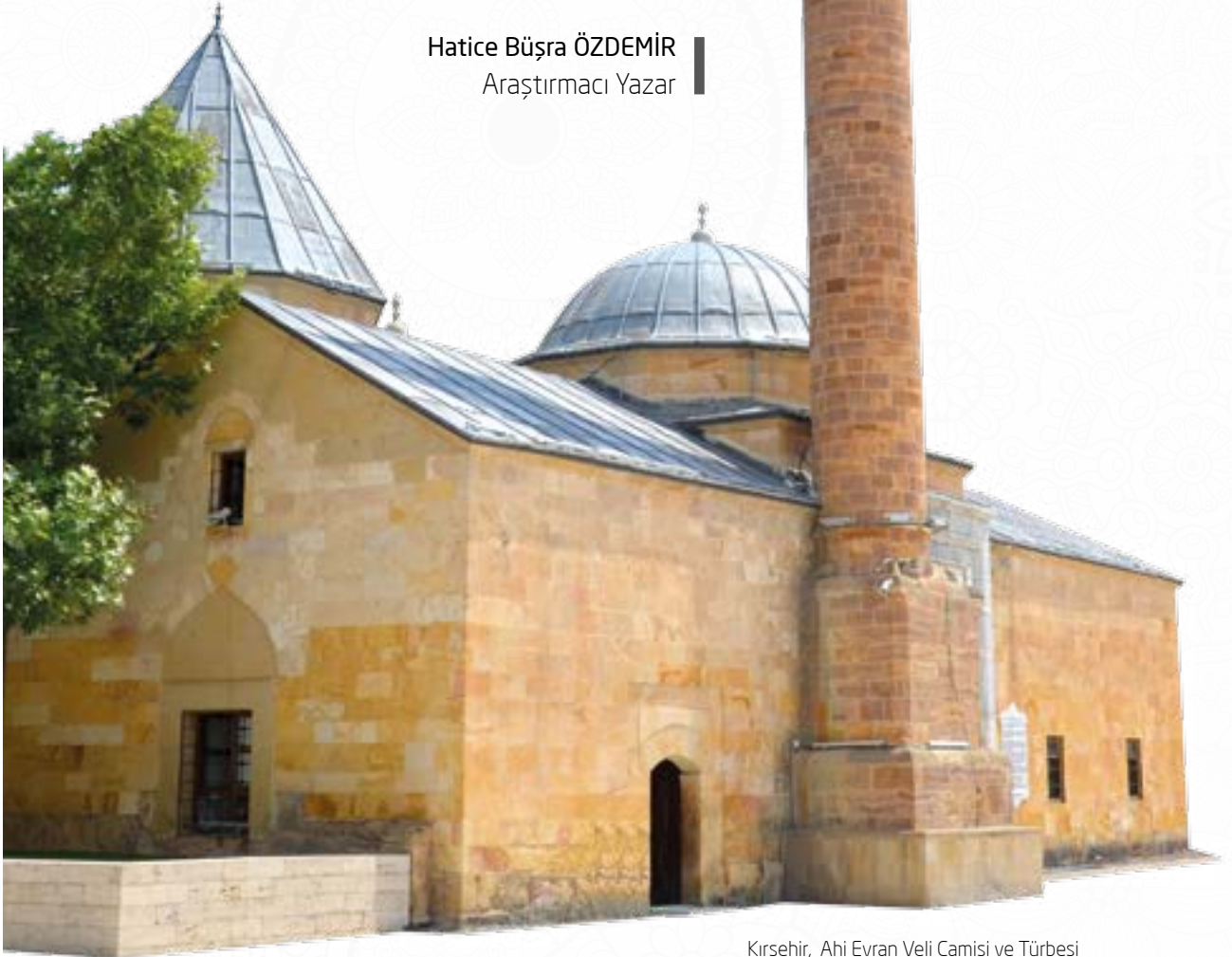
Türkiye İstatistik Kurumu, *NACE Rev.2-Altılı Ekonomik Faaliyet Sınıflaması*, Ankara, 2015



Kırşehir'den dünyaya yayılan bir başka ışık da **Ahi Evran-ı Veli**'dir. Anadolu Ahiliğinin kurucusu olan Ahi Evran, kurmuş olduğu **Ahilik teşkilatı** ile sosyal, siyasi ve iktisadi hayatımızda önemli bir yer edinmiştir.

Kırşehir'den Dünyaya Yayılan Işık: Ahi Evran-ı Veli

Hatice Büşra ÖZDEMİR
Araştırmacı Yazar



Kırşehir, Ahi Evran Veli Camisi ve Türbesi



Binlerce yıllık bir geçmişe sahip olan Kırşehir, pek çok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Özellikle XI. yüzyıldan sonra ilim ve güzel sanatlar dalında büyük gelişme göstermiştir. Kısa süre içerisinde Türk kültürünün merkezi hâline gelerek Türk dilinin toplum hayatında yer almasına öncülük etmiştir. Türkçenin Anadolu'da bir edebiyat dili olarak yerleşmesinde önemli katkısı olmuş Âşık Paşa, bilimde devrinin çok ilerisinde eğitim ve öğretim yapan Gökbilim Medresesinin kurucusu Cacabey, Ahilik teşkilatının kurucusu Ahi Evran-ı Veli, büyük mutasavvıf Hacı Bektaş-ı Veli, Süleyman Türkmani, Ahmedî Gülşehri gibi toplum hayatımızın kilometre taşı olarak değerlendirebileceğimiz önemli şahsiyetleri yetiştirmiştir. Tarihteki çok önemli şahsiyetlere ev sahipliği yapmış olan Kırşehir, yetiştirdiği evlatlarıyla fikir dünyamızın yanı sıra ruh dünyamızı da aydınlatmıştır.

Türk dilinin toplum hayatındaki yerini asırlar öncesinden idrak eden ve bizlerde anadil bilinci oluşmasını sağlayan Âşık Paşa, Horasan Erenlerinden soylu bir aileye mensuptur. Kırşehir'de dünyaya gelmiş, Orhan ve Osman Gazi zamanında yaşamıştır. Aynı zamanda Hacı Bektaş-ı Veli'nin çağdaşıdır. İyi bir eğitim almış olan Âşık Paşa, çok iyi seviyede Arapça ve Farsça bilmektedir. Aynı zamanda tasavvuf kültürüne de vâkıftır. Türk dili ve kültürü açısından en önemli eseri Garibname'dir. Yazarın halka tasavvufu öğretmek gayesiyle kaleme aldığı bu eser, 12.000 beyitten oluşmaktadır. Çağdaşlarının aksine eserini Türkçe kaleme almış, ayrıca ana dilimiz olan Türkçe gereken önemin verilmesini istemiştir.

Selçuklular Dönemi'nde Kırşehir emirliği yapmış olan Cacabey, Türk tarihinin önemli devlet adamları içerisinde yer alır. Devlet adamlığının



yanı sıra bilim adamıdır. Kırşehir'in merkezinde kendi adıyla anılan bir medrese yaptırmıştır. Özellikle astronomi alanında devrinin ötesinde çalışmaların yapılmasına vesile olmuştur. Çok küçük yaşlarda iken zekâsı ile devrin ileri gelenlerinin dikkatini çekmiş, Mevlana'nın övgüsüne mazhar olmuş, Hacı Bektaş-ı Veli ile görüşmeler yapmıştır. Başta camiler olmak üzere birçok hayır kurumunun onarımını gerçekleştirmiştir. Cacabey de Türk dilinin önemini kavramış bir devlet adamıdır. O da resmî yazışmalarda Türkçe kullanmış, Türkçeye sahip çıkmıştır. Bizanslılarla yapılan savaşta şehit düşmüş ve kendi eseri olan medresenin hemen yanındaki türbeye defnedilmiştir.

Kırşehir'den dünyaya yayılan bir başka ışık da Ahi Evran-ı Veli'dir. Anadolu Ahiliğinin kurucusu olan Ahi Evran, kurmuş olduğu Ahilik teşkilatı ile sosyal, siyasi ve iktisadi hayatımızda



önemli bir yer edinmiştir. Türk-İslam tarihinin bu önemli şahsiyeti İran'ın Batı Azerbaycan kısmına düşen Hoy kasabasında dünyaya gelmiştir. Tarihî kaynaklarda asıl adı Mahmud olarak geçmektedir. Çocukluğu ve gençliği burada geçmekle beraber devrin önemli kültür merkezlerinden olan Horasan ve Manerâ-ünnehr'de de bulunmuş, oralardaki önemli hocalardan ders almıştır. Başta Fahreddin Razi olmak üzere, Şeyh Eyhadüddin Kirmanî'den, dinî konularda dersler almış, İbn-i Sina'nın eserlerinden istifade etmiştir.

Türkler, Malazgirt Zaferi sonrası büyük kitleler hâlinde Anadolu'ya göç etmeye başlayınca Anadolu'ya gelenler arasında bu coğrafyayı imar etmeyi hedefleyen önemli şahsiyetler de bulunmaktaydı. Tabii ki, Türk-İslam medeniyetinin Anadolu'da yer edinmesi; iş ve aş sahibi, üretici, meslek sahibi bireyler olarak toplum hayatında yer almasıyla mümkündü. İşte tam da bu zamanda Selçuklu Sultanı I. Gıyasettin Keyhüsrev döneminde hocası Eyhadüddin Kirmanî ile beraber Ahi Evran da Anadolu'ya gelenler kervanına katıldı.

Ahiliği, tarihî misyonu içerisinde doğru tanımlayabilmek için öncelikle kurucusu Ahi Evran'ın felsefesini, değerler dünyasını ve her şeyin ötesinde dine bakış açısını iyi bilmek gerekir.

Anadolu'ya geldikten sonra hocası Kirmanî'nin kızı Fatma ile evlenir. Öncelikle kendini esnaf ahlakının oluşmasında vazifeli hisseder ve bu yönde çalışmalar yapar. Kayseri'de bir deri işleme atölyesi kurar. Dünya ve ahret işlerini bir arada götürür. Başka bir ifadeyle Ona göre dünya ahiretin tarlasıdır, burada ne ekersen ahirette onu biçersin. Onun ticaret anlayışında esas olan kâr elde etmek değildir. Halka hizmeti Hakk'a hizmet olarak değerlendirir. İnsanı yaratılmışların en şerefli olarak kabul eder. Ahiliğin felsefesini yüzeysel bir şekilde incelediğimiz zaman bile çok rahatlıkla gördüğümüz hakikat; halka hizmetin Hakk'a hizmet olduğudur. Ahilikte öncelikle şahsiyetli bireylerin yetiştirilmesi esastır. Cömertlik, fedakârlık, doğruluk, dürüstlük, kardeşlik teşkilat mensubu her insanda bulunması gereken asgari vasıflardır. Mesleğini icra



Kırşehir Caca Bey Medresesi

ederken de mutlaka kaliteyi merkeze almalı, müşteri memnuniyetini ön planda tutmalıdır.

Anadolu'nun çeşitli şehirlerinde otuz iki çeşit esnafın teşkilatlanmasını sağlayan Ahi Evran-ı Veli, çalışmalarını yürütürken ilham kaynağını Yesi'den alan Anadolu Erenleri'yle beraber coğrafyanın Türkleşmesi ve İslamlaşması yönünde âdeta mührünü vurmuştur. Türklerin, toplum hayatında seçkin bir yere sahip olabilmeleri için mesleki eğitime önem vermiş, kurallar zinciri oluşturmuştur.

Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda önemli katkısı olan Ahilik, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları olan bir sistemdir. Günümüzde Ahilik, bir esnaf teşkilatı olarak değerlendirilmektedir. Bu bilgi doğru olmakla beraber başlangıçta içlerinde önemli devlet adamlarının yer aldığını, toplumun önemli bir kesimini kucakladığını gözden kaçırmamak gerekir. Bir de Ahiler sadece Anadolu'da teşkilatlanmamış, çok geniş bir coğrafyada toplum hayatını tanzim etmiştir. Başta Kazan ve Kırım olmak üzere, Balkanların önemli bir kısmında Ahileri görmektediriz.

Malum olduğu üzere Ahiliğin temel kaynağı fütüvvet-namelerdir. Tarihî bir terim olan fütüvvet kelimesinin anlamı; alçakgönüllülük, yiğitlik, eli açıklık, başkalarını sevmek, dünya malına önem vermemek, hoşgörü vb. gibi ahlaki temellere dayanan, Anadolu'da XIII. yüzyıldan sonra ortaya çıkan, kısa bir süre içinde birçok İslam ülkesinde de benimsenip yayılan, zanaatçı ve esnaf birliklerine verilen isimdir. Fütüvvet-name ise fütüvvet inancının, geleneklerinin ve törenlerinin anlatıldığı, fütüvvetle ilgili sözlerin toplandığı kitaplara verilen isimdir. Başka bir ifadeyle Ahiliğin özelliklerini taşıyan eserlerdir. Bu eserler, insanlara toplumda nasıl davranmaları gerektiğini açıkla-

yan dinî ve ahlaki değerlerle oluşturulmuş, yol gösterici özelliği olan öğüt kitaplarıdır. Türk toplumunun şekillenmesinde son derece önemli bir rol oynamıştır. Sade ve akıcı bir üslup ile kaleme alınan bu eserlerin bir başka özelliği de Kur'an'dan ve peygamberimizin sünnetinden esinlenmiş olmasıdır. Fütüvvet-namelerde Ahiliğin bütün kuralları ele alınır.

Ahiliğin günümüz açısından son derece önemli bir başka özelliği de sadece erkeklere mahsus bir yapılanma olmadığı, kadınların da bu sistem içinde eğitildiği bir yapı olmasıdır. Ahi Evran-ı Veli'nin hanımı Fatma Bacı tarafından kurulan Bacıyan-ı Rum teşkilatı vasıtasıyla hanımlar da eğitilmiş, meslek sahibi olmaları sağlanmıştır. Büyük bir olasılıkla da dünyada kurulan ilk kadın sivil toplum örgütlenmesidir diyebiliriz.

Kelime manası itibarıyla "Bacıyan-ı Rum", Anadolu Kadınlar Birliği anlamını taşımaktadır. "Bacı" kelimesi, abla, kız kardeş anlamına gelmektedir, günümüzde Anadolu'nun birçok şehrinde yaygın olarak kullanılmaktadır. "Rum" kelimesi ise Anadolu'yu ifade etmektedir.

Kadınların iş hayatı içerisinde de önemli bir yeri vardır. Kayseri'deki Ahiler tarafından kurulan sanayi sitesinde hanımlara mahsus çalışma yerleri görüşlerimizi açıklar niteliktedir. Bacıyan-ı Rum teşkilatına mensup hanımlar bu sanayi sitesinde el sanatlarını ve mesleklerini icra ediyorlardı. Daha çok çadircılık, keçecilik, nakışçılık, örgücülük, kilim ve halı dokumacılığı, ipek ve pamuk ipliği üretimini gerçekleştirmişlerdir. Vakanüvis Âşık Paşa Zade eserinde Anadolu'da kurulan Ahilik teşkilatını anlatırken Bacıyan-ı Rum'dan da uzun uzadıya bahseder.





Kadınlar tarafından kurulan bu yapı, gerektiğinde düşmanlara karşı vatan savunmasında eşlerinin yanında mücadele etmek, kültür ve sanatta, sosyal ve ekonomik alanlarda ülkenin kalkınıp gelişmesini sağlamak için teşkilatlandırılmıştır. Kadınlar arasında oluşturulan bu birlik, insanlar arasında yardımseverliğin, konukseverliğin, doğruluk ve merhametliğin gelişmesine katkı sağladığı gibi Türk dilinin, Türk kültürünün ve İslam anlayışının yayılmasını da sağlamıştır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Kırşehir'in yetiştirdiği Ahi Evran-ı Veli'nin mayasını çaldığı Ahilik teşkilatı sosyal, ekonomik, kültürel ve ahlaki ilkeleriyle fertlerin hak ve özgürlüklerine ge-

reken önemin verilmesini sağlamış, mensuplarına "Elime, belime, dilime sahip ol!" diyerek toplumun da bu ilkeyi içselleştirmesini sağlamıştır.

"Kim ki iyi insan, iyi müslümandır. Kim ki, iyi Müslüman iyi insandır"

Kaynakça

Cemal Anadol, *Türk İslam Medeniyetinde Ahilik Kültürü ve Fütüvvet nameler*, Ankara, 1975

Neşet Çağatay, *Bir Türk Kurumu olarak Ahilik*, Ankara, 1974

Fuat Köprülü, *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*, Ankara, 1981

Bahattin Ögel, *Türklerde Devlet Anlayışı*, Ankara, 1982



Kırşehir'in Kültürel ve Tarihî Yapıları

AHI EVRAN KÜLLİYESİ: Yüzyıllardır Ahilik kültürünün merkezi olan Kırşehir'de Ahilik kültürünü gelecek nesillere aktarmak ve Ahilik felsefesini yaşatmak için başlatılan proje Kırşehir Belediyesi, TOBB, TESK, TESKOMB'un değerli katkılarıyla gerçekleştirilmektedir. Ahi Evran Külliyesi içerisinde yer alacak olan Ahi Çarşısı da Ahilik kurallarına göre işletilerek Ahilik geleneğinde esnaf teşkilatının nasıl çalıştığı günümüzde yaşatılacaktır.

Külliye bünyesinde yer alacak olan Ahilik araştırma kütüphanesi, arasta/bedesten, Ahilik müzesi, usta ve esnaf odaları, dükkânlar, şadırvan, sahne ve tören alanı, konaklama tesisleri ve yeme – içme mekânları tamamen doğal ahşap ve kesme taşlarla oluşturularak cami ve türbe yapısına uygun bir mimaride inşa edilecektir.

Ahi Evran Külliyesi tamamlandığında gelecek nesillere Ahilik kültürünün en iyi şekilde aktarılmasını sağlayacaktır.

AHI EVRAN ZAVİYESİ: 1482 yılında Ahilik Teşkilatının kurucusu Ahi Evran adına yaptırılan cami bu gün aynı adı taşıyan semtte bulunmaktadır. Külliye Ahi Evran'ın türbesi ile zaviye-tekke olarak kullanılan mekânlardan oluşmaktadır. Üç kubbe üzerine kare planlı

olup kesme taştan inşa edilmiştir. Ana mekânın sağında mescit, solunda Ahi Evran'ın mezarının olduğu türbe yer alır, tek minareli yapı 1972 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğünce restore edilerek cami olarak hizmete girmiştir.

CACABEY CAMİİ (MEDRESESİ)-CACABEY TÜRBESİ: Kırşehir kent merkezinde bulunan medrese Selçuklu Dönemi'nde Kılıçaslan oğlu Keyhüsrev zamanında Kırşehir emiri Nurettin Cibril Bin Cacabey tarafından 1271-1272 yıllarında bir gözlem evi medrese olarak yaptırılmıştır. Eser sonradan camiye çevrilmiştir.

FATMA HATUN KÜMBETİ: Merkez Medrese Mahallesi Kümbetaltı mevkiinde yer almaktadır. 1266 yılında dönemin ileri gelenlerinden Hoca Aka Maatır tarafından Fatma Hatun adına yaptırılmıştır. Kümbet; köşeleri üçgen pahlı



Kırşehir Fatma Hatun Kümbeti





Kırşehir Aşık Paşa Türbesi

kare kaide üzerine sekizgen gövdelidir. Örtü sistemi içte kubbe, dışta sekizgen konik külahıdır. Yapı düzgün kesme taşlarla inşa edilmiştir.

AŞIKPAŞA TÜRBESİ: Kırşehir Merkez Âşık Paşa Mahallesi'nde bulunan yapı, Ertana veziri Alaattin Alishahruhi tarafından yaptırılmıştır. 1333 tarihli türbe tamamen mermerden yapılmış olup asimetrik uzun cephesi, Kırgız çadırına benzeyen kubbesi, yana alınmış dar ve uzun portalı ile Selçuklu mimarisinden farklılık göstermektedir.

KIRŞEHİR KALESİ: Kırşehir'in ortasında akan Kılıçözü Çayı'nın yanı başındaki yığma tepeye, halk "Kale" demektedir. Yığma şeklinde oluşan höyüğün yüksekliği 30 m'dir. 10 dönümlük bir alanı kaplamaktadır. Bu tepenin 4. yüzyılda Bizans İmparatoru Justinien tarafından oluşturulduğu sanılmaktadır. Kadı Burhanettin'in Osmanlılara karşı tamir ettirdiği kaleden bugüne hiçbir şey kalmamıştır. Halk arasında söylenen "Kale'de evi, Kindam'da bağı olmayan kız verilmez" sözü de burada zamanında evlerin bulunduğunu göstermektedir.

2002-2017 Yılları Arasında Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Yapılan Başlıca Hizmetler

* Esnafın Kullandığı Kredi Faizleri % 47'den, % 4-5'e Düşürüldü.

2002 yılında esnaf ve sanatkârlar filli olarak %47 faizle kredi kullanırlarken artık bir yıldan kısa vadeli kredilerde sadece %4, bir yıldan uzun vadeli kredilerde ise %5 faizle kredi kullanılmaktadır.

* Sübvansiyon Oranı %20'den , % 50- 100' e Çıkartıldı.

2002 yılında faiz sübvansiyonu %20,6 iken, 2013 yılı Mayıs ayında kredi faiz oranlarında limit ayrımı yapılmaksızın bu sübvansiyon oranı %50-100'e çıkartıldı.

* Kredi Üst Limitleri 150 Bin TL'ye Çıkartıldı.

Halkbank tarafından sağlanan Hazine destekli krediler kapsamında; 2002 yılında 5 bin TL olan kredi üst limiti 150 bin TL'ye çıkartıldı.

* Esnaf ve Sanatkârların Kullandığı Kredi Miktarı 21 Milyar TL'yi Aştı.

Esnaf ve sanatkârların 2002 yılında Halkbank tarafından kullanılan kredi miktarı sadece 153 milyon TL iken, bu tutar Ağustos 2017 sonu itibarıyla 21,8 milyar lirayı aştı.

* Kredi Kullanan Esnaf Sayısı Rekor Seviyelere Ulaştı.

2002 yılsonu itibarıyla kredi kullanan esnaf sayısı 63.520 iken, bu sayı 31.08.2017 tarihi itibarıyla 448.957'dir.

* Esnaf ve Sanatkârlar ile Kefillerinin Borçları Yeniden Yapılandırıldı.

2011, 2014 ve 2016 yıllarında esnaf ve sanatkârların borçları üç kere yeniden yapılandırıldı.

* Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu Yürürlüğe Konuldu.

1964 yılında yürürlüğe giren 507 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Kanunu, günün şartları ve gelişen teknoloji gözetilerek yenilendi ve yerine 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu 2005 yılında yürürlüğe konuldu.

* Esnaf ve Sanatkârlar için Bilgi Sistemi Oluşturuldu.

2005 yılında çıkarılan Kanun ile Türkiye'deki tüm esnaf ve sanatkârların sicil ve oda kayıtları tek bir veri tabanında toplandı. Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi (ESBİS) 2012 yılında





günün yeni teknolojilerinden de faydalanarak yenilendi. Bu yenileme sürecinin en son adımı, bilgi sistemini yeni sunuculara aktarma çalışmasıdır. Çalışmaların sonunda, ESBİS çok daha hızlı ve sorunsuz bir altyapıyla hizmet sunmaya başladı.

* Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Küçük Sanayi Sitelerinin Yapımında TOKİ Başkanlığı İmkânları Kullandırıldı.

Kayseri’de mobilya imal eden ve satan KO-Bİ’lere yönelik 698 üretim yeri, 346 sergi yeri ve diğer gerekli iş yerlerinin yapılması ile ilgili olarak TOKİ ile yapılan görüşmeler neticesinde 25.11.2011 tarihinde protokol imzalanarak çalışmalara başlandı. Kayseri iline ek olarak Bursa, Bolu, Uşak, İstanbul ve Trabzon illerinde de benzer çalışmalar yürütülmektedir.

* Ahilik Kültürünün Yaşatılmasına Yönelik Çalışmalar Sürdürülmektedir.

Ahilik Haftası Kutlamaları Yönetmeliği 2008 yılında yürürlüğe konuldu. Bu kapsamda, Ahilik kültürünü tanıtmak, yaşatmak ve gelecek nesillere aktarmak üzere Ahilik Haftası Kutlamaları, Kırşehir merkez olmak üzere tüm yurttaki geniş katılımlı etkinliklerle gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, Ahiliği gelecek nesillere aktarmak ve kalıcı bir eser meydana getirmek amacıyla; her yönüyle Ahiliği kuşatan ve başvuru kaynağı niteliği taşıyan 2 cilt ve 1380 maddeden oluşan bir “Ahilik Ansiklopedisi” hazırlanıp ilim dünyasının ilgisine sunuldu.

* Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası

Hedef 2023, “Güçlü Esnaf, Güçlü Ekonomi” vizyonu doğrultusunda 2014 yılında 4. Esnaf ve

Sanatkârlar Şûrası; 2016 yılında da 5. Esnaf ve Sanatkârlar Şûrası Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN’ın teşrifleriyle ve binlerce esnaf ve sanatkârın katılımıyla âdeta bir şölen havasında gerçekleştirildi. Bu şûralarda ilgili tüm kesimlerin katılımıyla esnaf ve sanatkârların sorunları enine boyuna masaya yatırıldı, çözüm önerileri geliştirildi ve önemli kararlara imza atıldı.

* Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Yürürlüğe Girdi.

Perakende sektörünü düzenleyen ve esnaf ve sanatkârlar lehine birçok yenilik getiren düzenleme yasalaştırıldı. Bu yeniliklerden bazıları şunlardır:

- Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılacak.
- Alışveriş merkezlerinde, geleneksel, kültürel ya da sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere rayiç bedelin en fazla dörtte birinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az binde 3’ü oranında yer ayrılacak.
- Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınacak.
- Esnaf ve sanatkâr işletmelerinde satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilecek.
- İş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesinde, birden fazla kişi çalışıyorsa, bir kişiden ustalık belgesi alınması yeterli olacak.

Odaya kayıt sırasında, ustalık belgesi veya muadili belgeler istenmeyecek.

* Esnaf ve Sanatkârlar Özelinde Sektör Analizleri Projesi Hayata Geçirildi.

Bakanlık olarak esnaf ve sanatkârların ekonomik koşullara ayak uydurabilmeleri için uzun vadeli, gerçekçi, uygulanabilir ve sürdürülebilir politikalara desteklenmesinin gerekli olduğundan hareketle Esnaf ve Sanatkâr Sektör Analizleri Projesi hayata geçirildi.

Buna göre, proje kapsamında esnaf ve sanatkârların faaliyet gösterdiği 8 sektöre ilişkin analiz çalışması üniversiteler ile iş birliği içerisinde yürütülmektedir. İlk aşamada "Ulaştırma Sektörü", "Gıda Sektörü", "Makina, Taşıtlar ve Madenî Eşya Sektörü" ve "Deri, Giyim ve Ayakkabı Sektörleri" kapsamında üniversiteler ile yapılan çalışmalar tamamlandı.

* Esnaf ve Sanatkârlar için İlk Kez Bir Yol Haritası Oluşturuldu.

Esnaf ve sanatkârların dünyadaki değişim ve dönüşüme intibakları amacıyla "Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi" hazırlandı.

* Esnaf ve Sanatkârlara Sıfır Faizli Yeni Kredi İmkânları Sağlandı.

Esnaf ve sanatkârlara; makine, ekipman ve demirbaş alımları, iş yeri modernizasyonu veya ham madde ve döner sermaye ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 30.000 TL'ye kadar %100 faiz indirimli kredi kullanma imkânı getirildi.

Ustalık belgesine sahip girişimci esnaflarımız ile kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar da sıfır faizli kredi kullanma imkânına sahip oldu.

Kaybolmaya Yüz Tutan Meslek Kollarında faaliyet gösteren ve "Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi" sahibi esnaf ve sanatkârlar da sıfır faizli kredi kullanabilmektedirler.

* KOSGEB Tarafından Faizsiz Kredi İmkânı Sağlandı.

2016 yılı sonunda esnaf ve sanatkârların da dâhil olduğu 15 binin üzerinde KOBİ'ye faizsiz kredi desteği verildi. 2017 yılı başında ise gelen yoğun taleplerin neticesinde 2,5 milyar TL'lik bütçe ile 460 bin KOBİ'ye faizsiz kredi imkânı sağlandı.

* Esnaf ve Sanatkârlar Lehine Vergi Mevzuatında Değişiklikler Yapıldı.

Yapılan düzenlemelerde esnaf ve sanatkârları doğrudan etkileyen Gelir Vergisi Kanunu'nda bazı değişiklikler yapıldı.

Hâlihazırda gerçek usulde vergilendirilen mükellef, hiçbir şekilde basit usulden yararlanamazken kabul edilen bu Kanun'un ilgili maddelerine göre gerekli şartlara haiz olunması durumunda gerçek usulden basit usule geçiş imkânı getirildi.

Geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan ve kaybolmaya yüz tutan mesleklerin vergiden muaf olarak destekleneceği bir sistem oluşturuldu.



Esnaf muafılığı kapsamındaki meslek kolları için, "Vergiden muaf esnaf belgesi" uygulaması getirildi.

* 8 bin TL'ye Kadar Olan Kazanç Vergiden İstisna Edildi.

Basit usulde vergiye tabi esnaf ve sanatkârların kazançlarının 8 bin liralık kısmı vergiden istisna edilerek esnaf ve sanatkârların üzerindeki vergi yükleri hafifletildi.

* Sosyal Güvenlik Destek Primi Kaldırıldı.

Emeklilik sonrası esnaflık faaliyeti yürüten esnaf ve sanatkârların ödemiş olduğu Sosyal Güvenlik Destek Primi kaldırıldı. Böylece esnaf ve sanatkârların emekli maaşlarında %10 artış gerçekleşti.

* Ulaştırma Sektöründeki Esnafa ÖTV Muafiyeti Getirildi.

6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile taksi, şehir içi toplu taşıma yapan dolmuş, minibüs, belediye ve halk otobüsü sahipleri araçlarını yeniledikleri zaman bir kereye mahsus ÖTV istisnası sağlandı.

* Esnaf ve Sanatkârların Sigorta Primlerinde 5 Puanlık İndirim Sağlandı.

6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4/b'li sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, beş puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılandı.

* Genç Girişimcilere Vergi Avantajı Sağlandı.

6663 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile genç girişimcilerin faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 Türk lirasına kadar olan kısmı gelir vergisinden müstesna tutuldu.

* Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kolları Yeniden Belirlendi.

Esnaf ve sanatkârlar meslek kolları yeniden belirlenerek, uluslararası standartlarla uyumlu hâle getirildi.

* Sicil Affı Uygulaması Hayata Geçirildi.

Sicil affıyla Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezine bildirilen kişiler ve kredi müşterileri, söz konusu borçlarını düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde tamamını ödeme-leri veya yeniden yapılandırılmaları hâlinde geçmiş ödeme performanslarına ilişkin olumsuz kayıtlar dikkate alınmayabilecektir (27 Ocak 2017 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6770 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 33. Maddesi ile).

* Taşınır Rehni İmkânı Getirildi.

6760 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile esnaf ve sanatkârlara kredi kullanırken taşınmaz mallarının yanı sıra taşınırılarını da teminat olarak gösterebilme imkânı sağlandı. (28 Ekim 2016 tarih ve 29871 Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6760 sayılı Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu ile).





* Mesleki Eğitim Sistemini İyileştirmeye Yönelik Düzenleme Yapıldı.

02.12.2016 tarihli ve 6764 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile mesleki ve teknik eğitimin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla çeşitli düzenlemeler yapıldı.

* Esnaf Ahilik Sandığı Kuruldu.

6824 sayılı Kanun ile esnaf ve sanatkârlara yönelik işsizlik sigortasına benzer bir meka-

nizma olan Esnaf Ahilik Sandığı kuruldu. Bu sayede, esnaf ve sanatkârların finansal açıdan zor zamanlarında asgari giderlerini karşılamasına ve sağlık hizmetlerinden faydalanmasına imkân tanındı.

* Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerine Olan Borçlar Yapılandırıldı.

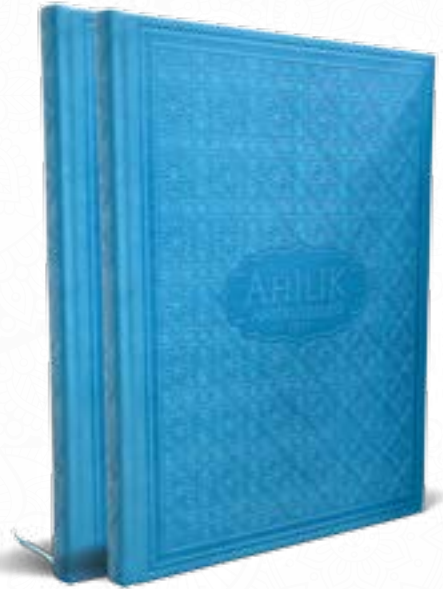
31 Temmuz 2017 tarihinden önce kredi borcu kooperatif takibine intikal eden esnaf ve sanatkârlara 29 Eylül 2017'ye kadar başvuruları hâlinde yeniden yapılandırmadan faydalanma imkânı tanındı.



Büyük bir emek mahsulü olarak hazırlandığı ve yayımlandığı anlaşılan **Ahilik Ansiklopedisi**, Ahilikle ilgili bilgi almak ve araştırma yapmak isteyenler için şüphesiz *ilk müracaat kaynağıdır*.

Ahilik Ansiklopedisi Hakkında

Prof. Dr. İlhan ŞAHİN
İstanbul Aydın Üniversitesi



Uygarlıklar, insanoğlunun ve toplumların yaratıcılığının eserleridir. Dolayısıyla her toplumun birbirinden farklı dil, tarih, coğrafya, düşünce ve inanç içinde olması tabiidir. Bu durum insanoğlunun yaratıcılığının eseri olan farklı uygarlıkların ortaya çıkmasında şüphesiz önemli bir rol oynamıştır. Bu bakımdan insanoğlunun ve toplumların gelişmesi yönünde pek çok imkânlar sunan küreselleşme süreci içinde uygarlıklar ve özellikle Türk ve İslam uygarlığı konusunda araştırmalar yapılması ve yayımlanması büyük bir önem taşımaktadır.

Bu yayımların ve ilk anda başvurulacak eserlerin başında şüphesiz ansiklopediler

gelmektedir. En genel tanımıyla bilimsel bir ansiklopediyi toplumların kültür ve uygarlık birikimlerini içeren bilgi havuzuna benzetmek mümkündür. Bu havuzda hem evrensel düzeyde birikimler, hem de ilgili toplumun oluşumunu sağlayan uygarlık değerleri yer alır.



Bu bağlamda ansiklopediler, hem bilgi elde etmek hem de araştırma yapmak isteyenler için ilk ve temel müracaat eserleridir.

Bilimsel ansiklopedilerin hazırlanmasında ve bilim dünyasına sunulmasında bazı temel kurallar vardır. Bu temel kuralların başında ansiklopedideki yazıların, en son verilere göre tartışmalara fazla yer vermeksizin ve detaylara fazla girmeksizin maddeler hâlinde yer alması gelir. Bir diğer önemli kural, maddelerin A'dan Z'ye sistematik ve alfabetik bir sıra hâlinde düzenlenmesidir. Gerekliğinde görsel malzemelerin de kullanıldığı maddelerin sonunda o maddenin yazımı için kullanılan kaynaklar "Bibliyografya" veya "Kaynakça" olarak gösterilir. Ayrıca yazılan her maddenin altında genellikle o maddeyi yazan kimsenin adı yer alır.

Belirttiğimiz hususlar çerçevesinde bilim dünyasında ansiklopedi ile ilgili çalışmaların hem metot hem de kapsam itibarıyla 18. yüzyıl ortalarından günümüze kadarki süreç içinde giderek bir gelişme gösterdiği dikkati çekmektedir. Bu bağlamda evrensel düzeyde yayınlanan ansiklopediler arasında öncelikle *Encyclopedia Britanica* ve Hollanda'nın Leiden şehrinde Brill müessesince 1908'de İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak yayımına başlanan ve 30 yılda tamamlanan ***Encyclopedia of Islam*** sayılabilir. Bu son ansiklopedi, Millî Eğitim Bakanlığı'nın kararıyla İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde kurulan ilmî heyetin çalışmalarından sonra 1940'tan itibaren Türkçeye çevrilerek ve bazı maddeler yeniden ikmâl edilerek yayımlanmaya başlanmış ve 1988'de tamamlanmıştır. Bunu takiben Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi 1988'de yayımlanmaya başlanmış

(1988) ve 44 cilt hâlinde 2013'te tamamlanmıştır. Bu konuda son zamanlarda yapılan çalışmalar ve yayınlar, ***Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi***, ***Kayseri Ansiklopedisi***, ***Konya Ansiklopedisi*** gibi bir şehri veya yöreyi içine alan ve böylece o şehrin veya yörenin tarihi, kültürü ve uygarlık değerlerinin bir bütün hâlinde yerellikten evrenselliğe çıkaran ansiklopediler de vardır. Ayrıca *Manas* ve *Dede Korkut Kitabı* gibi edebî eserlerden hareketle hazırlanmış ansiklopediler de mevcuttur.

Bu tür ansiklopedilerin yanında 13. yüzyıl başlarında Anadolu'da Türk kültür ve uygarlık değerleri başta olmak üzere toplumun tarihî, sosyal ve ekonomik yapısı, din ve inanca dayalı ritüeller ile iş ve meslek ahlakının oluşumunda önemli bir rol oynayan ve Anadolu'nun ticari ve sınai yapısını derinden etkileyen Ahilik kurumu ve mensuplarıyla ilgili olarak hazırlanan ve ilmî vasıflar taşıyan ***Ahilik Ansiklopedisi***'ni de zikretmek gerekir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğüne iki cilt hâlinde hazırlanan ve yayımlanan (Ankara 2014) ansiklopedide ilk dikkati çeken husus, Yayın Kurulu'nda uzman bilim insanlarının yer almasıdır. Ansiklopedinin ilk cildi (472 sayfa) A harfinden I harfine; ikinci cildi (441 sayfa) ise İ harfinden Z harfine kadar olan maddeleri içine almaktadır.

Ansiklopedide maddeler alfabetik bir sıra dâhilinde yer almasına rağmen muhteva bakımından maddeleri üç ana kısma ayırmak mümkündür. Bunların ilkinin, tarihî süreç içinde "Ahi" unvanıyla bilinen Ahilik teşkilatı mensupları ve önderleri ile Ahilikle bir şekil-





de ilişkisi olan, Ahilik teşkilatının gelişmesine hizmet veren ve hatta geçmişten günümüze Ahilikle ilgili eserler veren, bilimsel çalışmalar yapan yerli ve yabancı kimselerin biyografileri (hâl tercümeleri) teşkil etmektedir. Geçmişten günümüze Ahilik teşkilatına mensup olan ve hizmet veren şahsiyetlerin bütüncül bir tarih anlayışı içinde ansiklopedide yer alması isabetli olmuştur. Bu bağlamda bazı şahısların biyografileri ile ilgili bilgilerin birkaç satır olması, hem Ahi unvanıyla bilinen hem de Ahiliğe hizmet eden kimselerin ansiklopedide yer alması hususunda oldukça titiz davranıldığını göstermektedir.

Ansiklopedide yer alan maddelerin ikinci kısmını, Ahiliğin kaynağı olan "Fütüvvet", "Fütüvvetname", "**Ahi**" ve "**Ahilik**" başta olmak üzere bunların idari, siyasi, sosyal ve ekonomik yapılanmasıyla oluşan çarşı, pazar, bedesten gibi kavramlar, kavram işaretleri, bu kavramların anlamları ve fonksiyonları; Ahilerin faaliyetlerini yaptıkları, gelen-geçen yolculara hizmet verdikleri tekke ve zaviye olarak bilinen dinî-sosyal tesisler ve bunların mimarî bakımdan özellikleri teşkil etmektedir. Bu bağlamda söz konusu oluşumlara ve tesislere uzak veya yakın yerlerden kimselerin geldiği düşünülecek olursa, bu yerlerin sadece ekonomik ve ticari ilişkiler bakımından değil, ortak bir dilin oluşumunda, kullanımında ve gelişiminde de önemli roller oynadıklarını da gözden kaçırmamak gerekir. Bunun yanında tekke ve zaviyelerin Anadolu ve Rumeli coğrafyasını bir ağ gibi örmesi, Ahilerin sadece zümre olarak değil, Anadolu ve Rumeli'nin iskân tarihinde de önemli roller oynadıklarını göstermektedir.

Ansiklopedideki maddelerin üçüncü kısmını ağırlıklı olarak Ahilikle ilgili kaynak eserler ile Fütüvvet ve Ahilik başta olmak üzere doğrudan esnaf, sanayi ve ekonomi ile ilgili konularda yüksek lisans ve doktora olarak yapılan tezlerin künyesi ve kısaca tanıtımı meydana getirir. Buradan anlaşıldığı kadarıyla Türkiye'deki üniversitelerde Fütüvvet ve Ahiliğe karşı giderek bir ilginin olduğu dikkati çekmektedir.

Ahilik Ansiklopedisi'nin genelinde dikkati çeken en önemli husus, her maddenin altında bir kaynakçanın ve ilgili maddenin yazarının adının verilmesidir. Bu durum ansiklopedinin hem akademik usullerle hazırlandığını hem de maddenin bilimsel olarak sorumlusunu göstermesi bakımından önemlidir. Bazı maddelerin kaynakçasında sadece madde ile ilgili yayınlar ve incelemeler değil, arşiv malzemesinin de kullanıldığı dikkati çekmektedir. Bu durum ansiklopedinin bilimsel seviyesine bir işareti olmalıdır. Ansiklopedinin en sonunda toplu ve kendi içinde tasnif edilmiş bir bibliyografyanın yer alması, Ahilikle ilgili arşiv malzemesi ile araştırma ve incelemelerin bir araya getirilmesi bakımından da oldukça faydalıdır.

Büyük bir emek mahsulü olarak hazırlandığı ve yayımlandığı anlaşılan Ahilik Ansiklopedisi, Ahilikle ilgili bilgi almak ve araştırma yapmak isteyenler için şüphesiz ilk müracaat kaynağıdır. Ansiklopedinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bağlı Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğünce yayımlanması ise, şüphesiz kökü mazide olan kurumların tarihlerini araştırmaları ve ortaya koymaları bakımından en güzel örneklerden birini teşkil etmiştir.



Esnaf ve Sanatkârlara Sunulan Destekler Hakkında Veriler

Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri Aracılığıyla ya da Doğrudan Halkbank'tan Kullandırılan Hazine Sübvansiyonlu Esnaf Kredileri

Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri, hem işletmeler tarafından kullanılan kredilerin Halkbank'a geri dönüşünü garanti etmekte, hem de üyelerine kredi sicilleri bozulmadan kredi kullanma imkânı ve teminat desteği sağlamaktadır. Bu amaçla, bugüne kadar kefil olduğu yaklaşık 61 milyar liralık kredinin, 40 milyar liralık kısmının geri dönüşünü sağlayan Kredi Kefalet Kooperatifleri, devam eden 21 milyar liralık kefalet borcuna karşılık olarak ise yaklaşık 2 milyar lira tutarında tasarrufunu bankada teminat olarak tutmaktadır. Esnaf ve Sanatkârlar Kredi Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla ya da doğrudan Halkbank tarafından

kullandırılan kredilerin sübvansiyon edilmesi amacıyla mali bütçeye 2002 ve 2016 yılları arasında toplam 4 milyar 931 milyon TL'lik ödenek aktarıldı.

*** Esnaf ve Sanatkârların Kullandığı Kredi Miktarı 140 Katına Çıktı;**

Esnaf ve sanatkârların 2002 yılında Halkbank tarafından kullandırılan kredi miktarı 153 milyon TL iken, bu tutar Ağustos 2017 sonu itibari ile 21,8 milyar TL'nin üzerine çıktı.





*Kredi Kullanan Esnaf Sayısı Rekor Seviyelere Ulaştı.

2002 yılsonu itibarıyla kredili esnaf sayısı 63.520 iken, bu sayı Ağustos 2017 tarihi itibarıyla 448.957'dir. 2002-2017 döneminde yaklaşık 1 milyon 200 bin esnaf ve sanatkârimiz bu krediyi kullandı.

* Esnaf ve Sanatkârlara Faizsiz Yeni Kredi İmkânları Getirildi.

Terör ve doğal afetlerden etkilenen KOBİ ve esnaf ve sanatkârlara bir yıl geri ödemesiz ve faizsiz 100 bin lira kadar kredi kullandırıldı.

Esnaf ve sanatkârlar; makine, donanım ve demirbaş alımları, iş yeri modernizasyonu veya ham madde ve döner sermaye ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 30.000 TL'ye kadar faizsiz kredi kullanma imkânı getirildi. Bu krediden 46.691 esnaf ve sanatkâr faydalandırıldı.

Ustalık belgesine sahip girişimci esnaf ile kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlar da faizsiz kredi kullanma imkânına sahiptirler.

Kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında faaliyet gösteren ve "Esnaf Vergi Muafiyet Belgesi" sahibi esnaf ve sanatkârlar da faizsiz kredi kullanabilmektedirler.

KOSGEB Girişimcilik Destek Programı'nı bitiren genç girişimci esnaf ve sanatkârlara 100.000 TL'ye kadar faizsiz kredi imkânı sağlandı. Ayrıca esnaf ve sanatkârlar başta olmak üzere KOSGEB tarafından KOBİ'lere yönelik 50.000 TL sıfır faizli kredi imkânı sağlandı.

* Kredi Hacmi 2017 Yılında da Büyümeye Devam Etmekte.

Ağustos 2017 itibarıyla kullandırılan kredi hacmi, 2016 yılı Ağustos ayı sonu itibarıyla gerçekleşen kredi hacmine göre yaklaşık % 11 oranında artarak 21,8 milyar lirayı aştı. Krediden faydalanan esnaf ve sanatkâr sayısı ise, 2016 yılı Ağustos ayı sonuna göre (421.749)



yaklaşık % 7 oranında artarak 448.957 olarak gerçekleşti.

***Esnaf ve Sanatkârlar Kredilerden Faydalanmaya 2017 Yılında da Devam Etmekte.**

2017 yılının ilk sekiz ayında kullanılan kredi miktarı 6 milyar 829 milyon 76 bin 581 lira olarak gerçekleşti.

*** Esnaf ve Sanatkârların Kullandığı Kredi Faizleri % 47'den, % 4-5'e Düşürüldü.**

2002 yılında esnaf ve sanatkârlar fiili olarak %47 faizle kredi kullanırken, artık bir yıldan kısa vadeli kredilerde sadece %4, bir yıldan uzun vadeli kredilerde ise %5, faizle kredi kullanılmaktadır.

*** Sübvansiyon Oranı %20'den, % 50-100'e Çıkartıldı.**

2002 yılında Hazine tarafından karşılanan faiz sübvansiyonu %20,6 iken, 2013 yılı Mayıs ayında kredi faiz oranlarında limit ayrımı yapılmaksızın bu sübvansiyon oranı %50-100'e çıkartıldı.

*** Kredi Üst Limitleri 150 Bin TL'ye Çıkartıldı.**

Hazine sübvansiyonlu Halkbank tarafından sağlanan destekler kapsamında; 2002 yılında 5 bin TL olan kredi üst limitleri 150 bin TL'ye çıkartıldı.

*** Esnaf ve Sanatkârlar ile Kefillerinin Borçları Yeniden Yapılandırıldı.**

2011 ve 2014 yıllarında esnaf ve sanatkârların borçları iki kere yeniden yapılandırıldı.

Diyarbakır, Mardin, Şırnak ve Hakkâri illerindeki esnaf ve sanatkârlardan terörden zarar görenlerin vadesi gelmemiş taksitlerine erteleme imkânı sağlandı. Kooperatif takibinde birikmiş borcu bulunan esnaf ve sanatkârlara ödeme kolaylığı sağlandı.

*** Esnaf ve Sanatkârların Olumsuz Kredi Sicil Kayıtları Silindi.**

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdinde tutulan olumsuz kredi sicil kayıtlarının, söz konusu borçların ödenmesi, geciken kısmının bu maddenin yürürlüğe girdiği (27.01.2017) tarihten itibaren altı ay içinde tamamının ödenmesi veya yeniden yapılandırılması hâlinde, bankalar tarafından dikkate alınmayacaktır.

Kredilere İlişkin Bilinmesi Gerekenler

Bu kredilerle ilgili olarak istenen belgeler, başvuru şekli, başvurunun değerlendirilmesi, başvuranın iş ve mali durumunun istihbaratına ilişkin hususları kapsayan özel şartlar ise Halkbank'ın kredi değerlendirme ve teminat şartlarına göre şekillenmektedir. Bu konudaki istek ve itirazın ilgili kooperatife veya Halkbank şubesine yapılması gerekmektedir.

Anılan Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda bu kredilere esnaf ve sanatkâr odasına kayıtlı olan esnaf ve sanatkârlar başvurabilmektedir. Bu başvurunun; esnaf ve sanatkâr tarafından sadece "Kredi ve Kefalet Kooperatifine" veya doğrudan "Halkbank'ın ilgili şubesine" yapılması yeterlidir. Bu krediler, esnaf ve sanatkâr odasına kayıtlı olmayan gerçek veya tüzel kişilere kullanılmamaktadır.

Kooperatifin yönetim kurulu kefalet verilmesi yönünde karar vermişse, kararını Bankaya bil-



dirir. Kredi kararını ve miktarını banka belirlemektedir.

Kooperatif, üstlendiği kefalet riski (borcu) ve yürüttüğü kefalet hizmeti için kredinin net % 3'ü oranında kesinti yapmaktadır. Kredinin kullandırımı esnasında ayrıca kesilen % 3 oranındaki bloke sermaye kesintisi bilahare borcunu ödeyen esnaf ve sanatkâra iade edilmektedir. Başvuru sahibi esnaf ve sanatkârın bu konudaki detaylı bilgiyi kredi kullanmadan önce ilgili kooperatiftan veya bankadan sağlaması mümkündür.

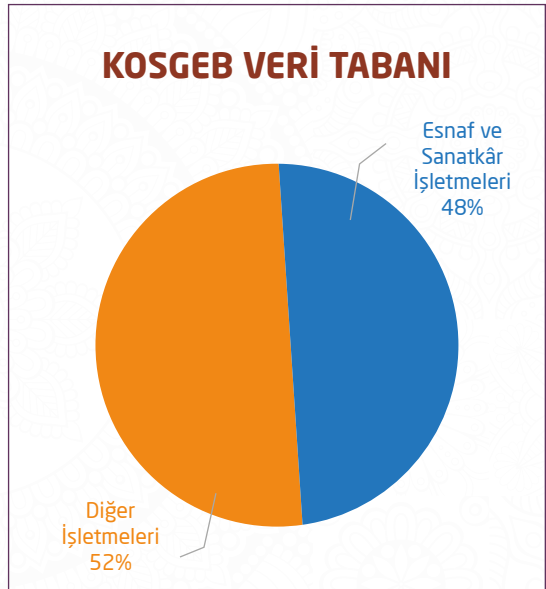
KOSGEB Destekleri

05.05.2009 tarih ve 27219 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile KOSGEB desteklerinden üretim sektörünün yanında hizmet sektöründe faaliyette bulunan esnaf ve sanatkârların da yararlanabilmeleri sağlandı.

Ağustos 2017 tarihi itibarıyla KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletme sayısı 1.337.473'dir.

Bu işletmelerden 645.980'i esnaf ve sanatkâr odalarına kayıtlıdır. Buna göre KOSGEB veri tabanına kayıtlı işletmeler arasında esnaf ve sanatkârın payı %48,31'dir.

Ağustos 2017 itibarıyla esnaf ve sanatkârların en çok faydalandığı AR-GE ve İnovasyon Endüstriyel Uygulama Destek Programı, Genel Destek Programı, Girişimcilik Destek Programı ve KOBİ Proje Destek Programı desteklerinden toplam 42.099 esnaf ve sanatkâr faydalandı.



PROGRAM ADI	Esnaf ve Sanatkârlar İşletme Sayısı
AR-GE ve İNOVASYON ENDÜSTRİYEL UYGULAMA DESTEK PROGRAMI	263
GİRİŞİMCİLİK DESTEK PROGRAMI	33.143
GENEL DESTEK PROGRAMI	8.375
KOBİ PROJE DESTEK PROGRAMI	318
TOPLAM	42.099



ESNAF VE SANATKÂRLAR ÖZELİNDE SEKTÖR ANALİZLERİ PROJESİ

- ULAŞTIRMA SEKTÖRÜ
- DERİ GİYİM VE AYAKKABI SEKTÖRÜ
- MAKİNE, TAŞITLAR VE MADENÎ EŞYA SEKTÖRÜ
- GIDA SEKTÖRÜ





“Hak ile sabır dileyip bize gelen bizdendir,
İlim, akıl ve ahlak ile çalışıp bizi geçen bizdendir.”
Ahi Evran-ı Veli



Katkılarıyla